

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Γιάννα Ανδρονπούλου
Διευθύνουσα Σύμβουλος
Microsoft Ελλάδα, Κύπρου &
Μάλτας

*"Υπάρχουν προβλήματα
που δεν μπορούμε να
λύσουμε χωρίς την τεχνητή
νοημοσύνη"*

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ
ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

HELLENIC INVESTORS ASSOCIATION

Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής
στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

Υπεύθυνος κατά το νόμο το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Επενδυτών &
Διαδικτύου (ΣΕΔ)

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:

Πρόεδρος: Χαράλαμπος (Μπάμπης) Εγγλέζος

Α' Αντιπρόεδρος: Ιωάννα Κωνσταντοπούλου

Β' Αντιπρόεδρος: Γιώργος Κουμπάρος

Γ' Αντιπρόεδρος: Νίκος Οικονομόπουλος

Γενικός Γραμματέας: Ανδρέας Κουτούπης

Ειδική Γραμματέας: Μιχαέλα Θεοδώρου

Ταμίας: Νίκος Μαρκόπουλος

Κοσμήτορας: Σοφία Ασωνίτου

Μέλη: Τριαντάφυλλος Κατσαρέλης, Γιάννης Σαρρής, Μαρία Ψυλλάκη

Editor in Chief, Υπεύθυνη έκδοσης και δημοσίων σχέσεων: Γιώτα Σταθάκου

Υπεύθυνη δημιουργικού: Ιωάννα Αναστασάκη

VALUE

Χορηγός Ηλεκτρονικής Έκδοσης Περιοδικού

Editorial

Μπάμπης Εγγλέζος, Πρόεδρος ΣΕΔ

Μπάμπης Εγγλέζος
Πρόεδρος ΣΕΔ

Στην αρχή του 2024 και εν μέσω πολλών αναταραχών παγκοσμίως, το 3ο τεύχος του περιοδικού ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, αισιοδοξεί να δώσει μια νότα αισιοδοξίας στον χώρο των επενδύσεων, που τόσο πολύ χρειάζεται η χώρα μας, προκειμένου να αφήσει πίσω της οριστικά την απειλή της χρεοκοπίας.

Παρά το γεγονός ότι δύο πόλεμοι μαινόνται στην «γειτονιά» μας, και μετά από 40 και πλέον χρόνια «αποεπένδυσης», η χώρα μας για 1η φορά βλέπει το μέλλον με αισιοδοξία, καθώς οι επενδύσεις συνεχίζονται και η ανεργία ήδη έπεσε κάτω από το 10%, με σαφείς τάσεις περαιτέρω μείωσης.

Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, από τον οίκο Fitch τον περασμένο Δεκέμβριο, αλλά και οι νέες αναβαθμίσεις της Ελληνικής Οικονομίας που αναμένονται το αμέσως επόμενο διάστημα, είναι σίγουρα γεγονότα που μόνο αισιοδοξία μπορούν να μας φέρουν.

Όμως δεν είναι όλα «ρόδινα»... Η εισαγόμενη ακρίβεια δείχνει μεγάλη αντοχή και ροκανίζει

συνεχώς τις όποιες αυξήσεις στο εισόδημα των εργαζομένων. Για παράδειγμα, δεν είναι δυνατόν σε μία ελαιοπαραγωγό χώρα, όπως η Ελλάδα, η τιμή του λαδιού να είναι από τις υψηλότερες στην Ε.Ε..

Ήδη η κυβέρνηση ανακοίνωσε νέα μέτρα κατά της ακρίβειας και περιμένουμε να δούμε τα αποτελέσματα, γιατί όλα κρίνονται εκ του αποτελέσματος.

Ευελπιστούμε να βρεθεί λύση και σε αυτό το δύσκολο πρόβλημα της ακρίβειας, που μειώνει τις καλές εντυπώσεις από τα μέχρι τώρα εξαιρετικά οικονομικά αποτελέσματα της χώρας μας, η οποία δέχεται συγχαρητήρια από πολλές πλευρές για τα οικονομικά της επιτεύγματα. Αποκορύφωμα ήταν το περιοδικό Economist, που κατέταξε την Ελλάδα 1η στη λίστα των 35 χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις και την ανακήρυξε «χώρα της χρονιάς» για το 2023.

Ο ΣΕΔ, σαν Σύνδεσμος Επενδυτών, επικεντρώνεται στον τομέα των επενδύσεων, γι' αυτό και ο τίτλος του 21ου Συνεδρίου του Συνδέσμου ήταν «Επενδύσεις στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης και της Κλιματική Αλλαγής».

Είμαστε σίγουροι, ότι οι επενδύσεις θα συνεχιστούν και το 2024, γιατί είναι ο μόνος τρόπος για να επανέλθει η χώρα μας στο δρόμο της ανάπτυξης και της ευημερίας.

Θα στηρίξουμε κάθε προσπάθεια προσέλκυσης επενδύσεων και παροχής κινήτρων για επενδύσεις, που θα φέρουν χρήμα στη χώρα και θα μειώσουν ακόμα περισσότερο την ανεργία.

Εύχομαι Καλή Χρονιά σε όλους, με υγεία και δημιουργικότητα!

Γιώτα Σταθάκου

Οικονομολόγος – Σύμβουλος επιχειρήσεων, Msc
Επικεφαλής ομάδας Οικονομίας του Διεθνούς
Εμπορικού Επιμελητηρίου Ελλάδος
(ICC Women Hellas)
Editor in Chief του περιοδικού ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Μια καλή οικονομικά χρονιά φεύγει, μια καλύτερη έρχεται!

Η χρονιά που αφήνουμε πίσω, μπορεί να χαρακτηριστεί ως χρονιά-ορόσημο για την κερδοφορία των επιχειρήσεων στο σύνολο τους. Κι αυτό αποτυπώνεται, πέραν των λογιστικών καταστάσεων, και στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς η χρηματιστηριακή αξία των εισηγμένων επιχειρήσεων αυξήθηκε πάνω από 40%.

Παρότι ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος στην πρόσφατη έκθεση του διατηρεί τις επιφυλάξεις του, γιατί θεωρεί πως πρέπει να συγκρατηθούν τα επιχειρηματικά περιθώρια κέρδους, αφού αυτά τροφοδοτούν τον πληθωρισμό που είναι και το μεγάλο πρόβλημα στην παρούσα φάση, εν τούτοις είναι αληθές πως μέσα από την οργανική κερδοφορία των επιχειρήσεων συνεπικουρείται και ο μεγάλος στόχος της ελληνικής οικονομίας για μία αειφόρο ανάπτυξη.

Το 2023, παρά τις βαριές συνέπειες που επέφεραν οι καταστροφικές πυρκαγιές και πλημμύρες, σηματοδεύτηκε και από αρκετές θετικές εξελίξεις. Μεγάλη αύξηση στις εξαγωγές, ανάπτυξη στο 2.5% και πολύ πάνω από τον μέσο όρο της Ε.Ε, μείωση της ανεργίας, σημαντική αύξηση των επενδύσεων, τόσο των εγχώριων όσο και των άμεσα ξένων.

Κυρίως, όμως, η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας έπειτα από 13 χρόνια, που εισάγει τη χώρα στη μεγάλη κατηγορία, όπου οι επενδυτές αισθάνονται μεγαλύτερη ασφάλεια. Στη δύση της χρονιάς και η πρωτιά από τον "Economist" για τις οικονομικές επιδόσεις της χώρας το 2023 ανάμεσα σε 35 χώρες. Πάνω απ' όλα, είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός της επιστροφής στην κανονικότητα. Όχι πως όλα τα προβλήματα έχουν λυθεί ή πως ο δρόμος προς το μέλλον διαγράφεται χωρίς προκλήσεις. Υπάρχουν πολλά ακόμα καθήκοντα και είμαστε αντιμέτωποι με πολλούς αβέβαιους παράγοντες. Η πολιτική σταθερότητα όμως που έχουμε πετύχει είναι μία εγγύηση που δεν ήταν πάντα δεδομένη.

Η νέα χρονιά μπαίνει συνεπώς με πολύ καλούς αιωνούς για συνέχιση της ανοδικής πορείας της οικονομίας, προς όφελος όχι μόνο των επιχειρήσεων αλλά και της κοινωνίας γενικότερα.

Παρόλα αυτά, η κυβέρνηση οφείλει να συνεχίσει με γρηγορότερους ρυθμούς τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις στο Δημόσιο και να συντρέξει με ενεργότερο τρόπο τα επενδυτικά σχέδια και τις πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα, έτσι ώστε να μη μείνει ανεκμετάλλευτο αυτό το σημαντικό όπλο που έχει η χώρα στα χέρια της, το Ταμείο Ανάκαμψης αλλά και το ΕΣΠΑ. Είναι τεράστια τα κονδύλια που υπάρχουν στον λογαριασμό της χώρας και αλίμονο αν δεν καταφέρουμε να απορροφήσουμε μέχρι και το τελευταίο ευρώ που δικαιούμαστε.

Εύχομαι Καλή και δημιουργική Χρονιά σε όλους, ειρηνική, ανέφελη, με υγεία, αγάπη και περισσότερη ενσυναίσθηση!

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΕΣ & ΑΡΘΡΑ

08 - Δράσεις

16 - Συνέντευξη - Αφιέρωμα

Συνέντευξη από την Διευθύνουσα Σύμβουλο Microsoft Ελλάδας, Κύπρου & Μάλτας, κα. Γιάννα Ανδρονοπούλου

20 - CSR - ESG

Η Υποχρεωτικότητα αναφορικά με τα κριτήρια ESG το 2024 και οι Ελληνικές Επιχειρήσεις
Άρθρο του Σπύρου Κουβέλη, Συνιδριτή της Verimpract

22 - Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Success Story της Δανάης Μπεζαντάκου, CEO-NAVIGATOR SHIPPING CONSULTANTS & Concept
Founder – YES FORUM

24 - Πολιτική

Έμφυλη Ισότητα χωρίς αστερίσκους
Άρθρο Γενικής Γραμματέως Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Δρ Ζέφης Δημαδάμα

26 - Καινοτομία και Τεχνητή Νοημοσύνη

Η Τεχνητή νοημοσύνη βοηθός τραπεζών και επενδυτών
Άρθρο του Θάνου Μαρκαντώνη, Α' Αντιπρόεδρο, AI Catalyst (Όμιλος Τεχνητής Νοημοσύνης), Partner,
Eurocapital Partners

28 - Απόψεις - Γνώμες

28- Σωστή διαχείριση χρημάτων και επενδύσεις

Άρθρο του Αλέξανδρου Βλαγκούλη, Επικεφαλή του τομέα Products & Marketing, Optima bank

30 -Εσωτερικός Ελεγκτής – Ένα Επάγγελμα αδικημένο

Άρθρο του Δρ.Ανδρέα Γ.Κουτούπη, Καθηγητή Λογιστικής και Ελεγκτικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

32 - Η νέα Οδηγία (ΕΕ) 2023/970 για τη μισθολογική διαφάνεια και τους μηχανισμούς επιβολής της.

Άρθρο της Σοφίας Παπαδημητρίου (Dr. jur. München) Δικηγόρου Αθηνών παρ' Αρείω Πάγω

36 - Παγκόσμια Χρηματιστηριακή ανασκόπηση

Άρθρο του Ηλία Ζαχαράκη, Διευθύνοντα Σύμβουλο FAST FINANCE ΑΕΠΕΥ

38 - Τα νέα των Μικρομετόχων

Το φύουλ για τους Έλληνες Επενδυτές στο placement της HelleniQ Energy-ΕΛΠΕ
Άρθρο του Νίκου Οικονομόπουλου, Επενδυτή, Επιχειρηματία, Αντιπρόεδρο του ΣΕΔ και της
Αγγελίνας Καραβά, Επενδυτή, Μέλους της Γραμματείας του ΣΕΔ

40 - Επικαιρότητα

Οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας για το 2024: Προβλέψεις, Ευκαιρίες και Προκλήσεις
Άρθρο της Γιώτας Σταθάκου, Οικονομολόγο – Σύμβουλο επιχειρήσεων, Msc - Επικεφαλή ομάδας
Οικονομίας του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ICC Women Hellas)
Editor in Chief του περιοδικού ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

* Οι απόψεις/αναλύσεις που διατυπώνονται στα ενυπόγραφα άρθρα ανήκουν στο συγγραφέα και δεν αντιπροσωπεύουν αναγκαστικά, μερικώς ή στο σύνολο, απόψεις του ΣΕΔ.

Δράσεις

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΕΔ ΜΕ ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το τρίμηνο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2023, ήταν ιδιαίτερα δημιουργικό για τον **Σύνδεσμο Επενδυτών & Διαδικτύου**, με προοπτικές και πάθος για δυναμική εξέλιξη και πολλές δράσεις. Γεγονός που πηγάζει, από το αποτέλεσμα συνεργασίας νέων ανθρώπων - εθελοντών φοιτητών, οι οποίοι με όραμα, ιδανικά και ζήλο, αγωνίζονται για το καλύτερο αποτέλεσμα, δίπλα σε παλαιότερα στελέχη του Συνδέσμου, έμπειρα και με γνώσεις.

Οι φετινές μας δράσεις, είχαν σαν αφετηρία, το [21ο Επενδυτικό και Χρηματοπιστηριακό Συνέδριο του ΣΕΔ](#), το οποίο αποτελεί πλέον θεσμό στην Ελληνική Κεφαλαιαγορά. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε σε δύο φάσεις: Η πρώτη φάση περιλάμβανε διήμερο συνέδριο, το οποίο πραγματοποιήθηκε το Σαβ/κο 9 & 10 Δεκεμβρίου 2023, στο ξενοδοχείο **Electra Palace Athens**, με την 2η μέρα του συνεδρίου, αφιερωμένη στον

επαγγελματικό προσανατολισμό των φοιτητών, στις μεταπτυχιακές σπουδές και σε επαγγέλματα του μέλλοντος με μεγάλη ζήτηση, τα οποία δεν είναι ευρέως γνωστά.

Η [2η ΦΑΣΗ](#) του Συνεδρίου, πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 13 Ιανουαρίου 2024 στο ξενοδοχείο **Electra Palace Thessaloniki**. Ο γενικός τίτλος του Συνεδρίου ήταν: «**ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης και της Κλιματικής Αλλαγής**» και κάλυψε τα σημαντικότερα θέματα της επικαιρότητας, όπως γίνεται εδώ και 21 χρόνια που διοργανώνεται το **Χρηματοπιστηριακό & Επενδυτικό Συνέδριο από τον ΣΕΔ**. [TO VIDEO ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ](#).

Πιο συγκεκριμένα, στην **1η φάση του συνεδρίου**, αναφέρθηκαν και αναλύθηκαν τα ακόλουθα θέματα: Το **session 1** είχε θέμα: «**Πως βλέπουν οι εισηγμένες εταιρείες, τις νέες ρυθμίσεις για το**

ESG & την Εταιρική Διακυβέρνηση». Το Πάνελ, αποτελούνταν από εκπροσώπους εισηγμένων εταιρειών, με 1ο τον **Δρ. Φώτιο Καρατζένη** – Πρόεδρο Επιστημονικού Συμβουλίου της Ένωσης Εισηγμένων Εταιρειών, την **Κα Μαρία Θεοδουλίδου** - οικονομική διευθύντρια του ομίλου Φουρλής και πρόεδρο της επιτροπής εταιρικής διακυβέρνησης του ελληνοαμερικανικού επιμελητηρίου, τον **Κο Γιώργο Λιακόπουλο** που είναι Αντιπρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής της Ένωσης Εισηγμένων Εταιρειών, καθώς

και Νομικός Σύμβουλος του Ομίλου Πειραιώς, τον **Κο Αργύρη Οικονόμου** - Γενικό Διευθυντή συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης της ΔΕΗ, καθώς και τον **Κο Αθανάσιο Κουλορίδα**, ο οποίος είναι Πρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής, της Ένωσης Εισηγμένων Εταιρειών και Επίκουρος Καθηγητής Δικαίου Εταιρειών & Κεφαλαιαγοράς στο ΟΠΑ. Συντονιστής ήταν ο αντιπρόεδρος του ΣΕΔ **κ. Γιώργος Κουμπάρος**. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 9/12/23:Session 1.](#)

Το session 2 είχε θέμα: «**Το Ευρωπαϊκό και Εθνικό θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Κρίσης: Προκλήσεις και απαιτήσεις για τις Ελληνικές Επιχειρήσεις**». Γι' αυτό μας μίλησε ο **Dr. Κωνσταντίνος Αραβώσης** -

Καθηγητής ΕΜΠ, Κάτοχος έδρας της UNESCO για την Πράσινη & Κυκλική Καινοτομία και Γεν. Γραμματέας ΥΠΕΝ [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ: 9/12/23-Session 2 .](#)

Το session 3 είχε θέμα: «**Εσωτερικός έλεγχος: Προσθήκη αξίας στις εταιρείες, εάν γίνεται σωστά, πάνω σε διεθνή πρότυπα**». Ομιλητές του πάνελ ήταν η **Κα Βέρα Μαρμαλίδου - Πρόεδρος του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών Ελλάδος**, ο **Κος Χαράλαμπος Ξύδης - Πρόεδρος του Ινστιτούτου** κατά της απάτης, η **Κα Μαρία**

Ψυλλάκη - Πρόεδρος Επιτροπής Ελέγχου της ΔΕΗ Α.Ε. και μέλος του **ΔΣ του ΣΕΔ**, η **Κα Εύη Δημητρούλια** εταίρος στο τμήμα risk advisory της **TGS hellas**, Το Session, συντόνισε ο **Κος Πάννης Σαρρής, Οικονομολόγος**, και **Μέλος του ΔΣ του ΣΕΔ**. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 9/12/23: Session 3.](#)

Το session 4 είχε θέμα: «**Το στίγμα της σύγχρονης ηγεσίας στους οργανισμούς με επικεφαλής γυναίκα**». Ομιλήτριες ήταν αποκλειστικά γυναίκες και συγκεκριμένα: η **Κα Χριστίνα Λεϊμονή** από τον κλάδο της τεχνολογίας - **COO της Microsoft**, η **Κα Ιωάννα Δρέττα** από τον τουριστικό κλάδο - **CEO της Marketing Greece** και **Πρώην υπουργός τουρισμού**, η **Κα Αντιγόνη Λυμπεροπούλου** από τον χρηματοπιστωτικό κλάδο - **CEO της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΑΤΕ)**, καθώς και η

ομιλήτρια **Κα Δανάη Μπεζαντάκου** από τον κλάδο της ναυτιλίας - **CEO της NAVIGATOR SHIPPING CONSULTANTS**. Το Πάνελ, συντόνισε η **Κα Γιώτα Σταθάκου**, η οποία εκπροσωπεί το **ICC Women Hellas**, ως επικεφαλής της ομάδας οικονομικών. Να σημειωθεί ότι, το **ICC Women Hellas** και ο **ΣΕΔ**, έχουν υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας. Η **Κα Σταθάκου**, είναι επίσης αναπληρωματικό μέλος του **ΔΣ του ΣΕΔ**, και υπεύθυνη **Επικοινωνίας & Δημοσίων Σχέσεων**. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 9/12/23: Session 4](#)

Το session 5 είχε θέμα: «**Μπορεί η Τεχνητή Νοημοσύνη να πετύχει καλύτερα αποτελέσματα από τους επαγγελματίες διαχειριστές;**» Για το θέμα της τεχνητής νοημοσύνης μίλησαν: Ο **Κος Θεόδωρος Κρίντας - Founder & CEO της**

Κουbaras, Επισκέπτης Καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Αντιπρόεδρος της ότεν (OTEN)** και μέλος του **ΔΣ του Ομίλου Τεχνητής Νοημοσύνης AI Catalyst**, ο **Κος Κώστας Αργυρόπουλος - Δικηγόρος Αθηνών**, **διευθυντής**

νομικών υπηρεσιών και κανονιστικής συμμόρφωσης του ομίλου SPACE HELLAS, **Ο Κος Θάνος Μαρκαντώνης** - Partner της Eurocapital-Partners και Vice Chairman AICatalyst, καθώς και ο **Κος Παντελής Λάμπρου** - Συνιδρυτής και Διευθύνων

Σύμβουλος της P&I, Μηχανικός Ηλεκτρονικών Υπολογιστών & Πληροφορικής. Συντονιστής ήταν ο **Κος Νίκος Μαρκόπουλος**, Μαθηματικός, Προγραμματιστής και Ταμίας του ΣΕΔ. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 9/12/23: Session 5.](#)

Το τελευταίο μας session 6 είχε θέμα: «Συζήτηση για την αγορά». Ομιλητές ήταν ο **Κος Νίκος Πετροπουλάκης** - Χρηματιστής και εκτελεστικός Πρόεδρος της MERIT ΑΧΕΠΕΥ, ο **Κος Αντώνης Μούζας** - Επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Χρηματιστηριακής δραστηριότητας της OPTIMA BANK, ο **Κος Παναγιώτης Βενέτος** - Τεχνικός Αναλυτής, Maritime Business, και Ιδιώτης Επενδυτής, ο **κος Σωτήρης Σκαπέρδας** - Business & Financial Advisor, το στέλεχος

της γραμματείας του ΣΕΔ, **Αγγελίνα Καραβά**, η οποία είναι ιδιώτης επενδύτρια και stock analyst, καθώς και ο **Κος Ανδρέας Κουτούπης** - Καθηγητής Χρηματοοικονομικής Λογιστικής και Ελεγκτικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και Γεν. Γραμματέας του ΣΕΔ. Τη συζήτηση, συντόνισε ο **Κος Νίκος Οικονομόπουλος** - Επιχειρηματίας και Αντιπρόεδρος του ΣΕΔ. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 9/12/23: Session 6.](#)

Επιπροσθέτως, στην **2η φάση του συνεδρίου**, αναφέρθηκαν και αναλύθηκαν τα ακόλουθα θέματα: Το πρώτο μας **session 1** είχε θέμα: «**Παρουσίαση CFA**». Γιαυτό μίλησαν, Ο **κος Γιώργος Παναγόπουλος** που είναι Αντιπρόεδρος του CFA Greece και ο **Κος Αντώνης Βιδάκης** γραμματέας του CFA Greece και διευθυντής του τμήματος επενδυτικής τραπεζικής στην εθνική τράπεζα της Ελλάδος. Συντονίστρια ήταν η **Κα Σοφία Ασωνίτου** - Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και Κοσμήτορας του ΔΣ του ΣΕΔ καθώς και η **Μιχαέλα Θεοδώρου** Εσωτερική Ελεγκτής και Ειδική Γραμματέας του ΣΕΔ. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 10/12/23: Session 1](#)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1ο SESSION

Το **session 2** είχε θέμα: «**Ο δρόμος προς την επιτυχία - επιχειρηματική και προσωπική**». Ομιλητές ήταν: Η **Κα Μαρίνα Ψιλούτσικου** - Συγγραφέας και Επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος Personal Branding στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ο **Κος Σωτήρης Σκαπέρδας** - Business & Financial Advisor, η **Κα Κατερίνα Θεοφανίδου**, Πρόεδρος IPMA Greece, η **Κα Roxana Todiroae** - Director του τμήματος συμβουλευτικής υποδομών στην Ernst & Young Ελλάδας, καθώς και ο **κος Γιάννης Σαρρής**, Οικονομολόγος και μέλος του ΔΣ του ΣΕΔ. Συντονιστής ήταν ο **Κος Θεόδωρος Κρίντας** - Founder & CEO της Koubaras, Επισκέπτης Καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αντιπρόεδρος της ΟΤΕΝ και μέλος του ΔΣ του Ομίλου Τεχνητής Νοημοσύνης AI Catalyст. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 10/12/23: Session 2](#)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 2ο SESSION

Το τελευταίο **session 3** είχε θέμα: «**Συμπεράσματα Προγράμματος Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης 2023**». Τα συμπεράσματα παρουσίασαν: Η **Αντωνία Φατσέα** - Business Development Manager της Value, η **Ζωή Οικονόμου** - Απόφοιτη Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και Αντιπρόεδρος της Εκτελεστικής Γραμματείας του ΣΕΔ, ο **Συμεών Σταμπολίδης**, Τεταρτοετής φοιτητής στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και στέλεχος Business Tax & Accounting, καθώς και ο **Κώνσταντίνος Βενέτης** - Τεταρτοετής φοιτητής στο ΠΑΝΤΕΙΟ Πανεπιστήμιο. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 10/12/23: Session 3](#)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 3ο SESSION

Οι παρουσιάσεις των θεμάτων των πάνελ και των ομιλητών τους, πραγματοποιήθηκαν από τα στελέχη της γραμματείας του ΣΕΔ, **Γεωργία Κουβουτσάκη** και **Μαρίνα Γαλιατσάτου**.

Η 2η φάση του Συνεδρίου έκλεισε, με την Απονομή των βραβείων, στους διακριθέντες του “Προγράμματος Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης 2023”, από τον Πρόεδρο του ΣΕΔ, **Κο Μπάμπη Εγγλέζο**.

Στο περιθώριο του Συνεδρίου, ο δημοσιογράφος **Στέφανος Κοτζαμάνης**, πήρε μερικές πολύ ενδιαφέρουσες συνεντεύξεις από ομιλητές του Συνεδρίου, οι οποίες δημοσιεύτηκαν στο δημοσιογραφικό portal, Euro2day.gr και στο portal του ΣΕΔ. [ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ VIDEO ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ.](#)

Έχοντας ολοκληρώσει όλες τις φάσεις του **21ου Συνεδρίου του ΣΕΔ**, καλωσορίσαμε τον καινούργιο χρόνο με μία συμφωνία για ένα ακόμα μνημόνιο συνεργασίας με το **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ**, με το οποίο πρόκειται να έχουμε στρατηγική συνεργασία στο άμεσο μέλλον.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, στο πλαίσιο των συνεργασιών με τα Ελληνικά Πανεπιστήμια, ο **Σύνδεσμος Επενδυτών & Διαδικτύου**, ανακοίνωσε τις παρουσιάσεις που πραγματοποιήθηκαν το Νοέμβριο του 2023 σε Ελληνικά Πανεπιστήμια, με θέμα: «**Οι δράσεις του ΣΕΔ & ο επαγγελματικός προσανατολισμός των φοιτητών**». Οι παρουσιάσεις περιελάμβαναν τα εξής θέματα: Σύνομη παρουσίαση του ΣΕΔ, Παρουσίαση του Προγράμματος Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης, Βασικές χρηματιστηριακές έννοιες, Θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης και ESG, Παρουσίαση της γραμματείας & των ομάδων εργασίας του ΣΕΔ, Παρουσίαση του 21ου Συνεδρίου του Συνδέσμου.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΟΠΑ

Οι πρώτες παρουσιάσεις που έγιναν ήταν οι εξής: Την **Τρίτη 21 Νοεμβρίου**, στο [Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών](#) (ΟΠΑ), σε συνεργασία με τον καθηγητή **κ. Μανώλη Καβουσανό**.

Την **Τετάρτη 22 Νοεμβρίου**, στο [Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής](#) (ΠΑΔΑ), σε συνεργασία με την καθηγήτρια κα Σοφία Ασωνίτου, την **Πέμπτη 23 Νοεμβρίου**, στο [Πανεπιστήμιο Πειραιώς](#) (ΠΑΠΕΙ), σε συνεργασία με τον καθηγητή **κ. Δημήτρη Κυριαζή**.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΠΑΠΕΙ

Την **Παρασκευή 24 Νοεμβρίου**, στο [Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο](#), σε συνεργασία με τον καθηγητή του ΕΛΜΕΠΑ **κ. Χρήστο Φλώρο**, μέσω διαδικτύου, Την **Τετάρτη 29 Νοεμβρίου** στο [Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών](#) (ΕΚΠΑ), σε συνεργασία με τον καθηγητή **κ. Δημήτρη Καινούργιο**.

Οι παρουσιάσεις ολοκληρώθηκαν την **Τετάρτη 6 Δεκεμβρίου**, με την παρουσίαση μέσω διαδικτύου, στο [Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης](#), σε συνεργασία με την καθηγήτρια του ΑΠΘ κα **Κυριακή Κοσμίδου**.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΕΚΠΑ

Εισηγητής των παρουσιάσεων ήταν ο Πρόεδρος του ΣΕΔ, Μπάμπης Εγγλέζος, συνοδευόμενος από τον Αντιπρόεδρο **Νίκο Οικονομόπουλο**, και άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της γραμματείας του ΣΕΔ.

Τέλος, ο πρόεδρος του ΣΕΔ **Μπάμπης Εγγλέζος**, έδωσε την Παρασκευή 22 Δεκεμβρίου 2023, συνέντευξη στην οικονομική εκπομπή, **Οικονομία & Αγορές**, στην τηλεόραση της **Ναυτεμπορικής**, η οποία μεταδόθηκε, από τα συνδρομητικά κανάλια της Cosmote και της Nova, στο κανάλι της Ναυτεμπορικής στο Youtube, καθώς και στην ιστοσελίδα της, στον δημοσιογράφο **Ανέστη Ντόκα**.

Ο Πρόεδρος του ΣΕΔ, αναφέρθηκε στην πορεία της Ελληνικής Κεφαλαιαγοράς και της Ελληνικής οικονομίας γενικότερα, και στις πολύ καλές προοπτικές που υπάρχουν, με τη συνέχιση των επενδύσεων που έχουν αρχίσει εδώ και 4-5 χρόνια στη χώρα μας. Ανέφερε επίσης, τη μεγάλη επιτυχία της 1ης φάσης του 21ου Επενδυτικού & Χρηματοπιστηριακού Συνεδρίου και το «**Πρόγραμμα Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης 2024**» που θα ξεκινήσει τον Φεβρουάριο του 2024 και θα διαρκέσει περίπου 6 μήνες, μέχρι τον Ιούλιο.

Τέλος, μίλησε για την αναμενόμενη είσοδο του **Αεροδρομίου Ελευθέριος Βενιζέλος** στο Χρηματιστήριο και την ώθηση που μπορεί να δώσει στη χρηματοπιστηριακή αγορά, παρά το δυσμενές διεθνές οικονομικό περιβάλλον. [ΤΟ VIDEO ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ.](#)

Το κείμενο επιμελήθηκε το στέλεχος της γραμματείας του ΣΕΔ, Γεωργία Κουβουτσάκη, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του ΣΕΔ, Κ. Μπάμπη Εγγλέζο.

Συνέντευξη - Αφιέρωμα

Γιάννα Ανδρονπούλου

Διευθύνουσα Σύμβουλο Microsoft
Ελλάδας, Κύπρου & Μάλτας

Η Γιάννα Ανδρονπούλου, μέλος της διοικητικής ομάδας της Microsoft τα τελευταία τέσσερα χρόνια, εντάχθηκε στο δυναμικό της το 2014 για να ηγηθεί του ψηφιακού μετασχηματισμού κορυφαίων πελατών στον τραπεζικό, τηλεπικοινωνιακό και ασφαλιστικό κλάδο για Ελλάδα και Κύπρο, με εξαιρετικά αποτελέσματα. Ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά στις προκλήσεις της πανδημίας στο ρόλο της ως Enterprise Commercial Lead, οδηγώντας την ομάδα της να επιτύχει στρατηγικές συμφωνίες παρά τις μακροοικονομικές και γεωπολιτικές προκλήσεις.

Μέσω προσέγγισης που υιοθετήθηκε για πρώτη φορά, η Γιάννα Ανδρονπούλου καθιέρωσε μια κουλτούρα μακροπρόθεσμων συνεργασιών με πελάτες και συνεργάτες, διασφαλίζοντας την πλειοψηφία επιχειρήσεων υψηλού προφίλ στο χαρτοφυλάκιο της. Υποστηρίζει θερμά την ισορροπία των φύλων στην εργασία και την ένταξη των γυναικών στον κλάδο της τεχνολογίας, καθώς είναι και η ίδια μια από τις λίγες γυναίκες που εισήλθαν στον χώρο από νωρίς, κατέχοντας διαφορετικούς ρόλους στις Πωλήσεις, το Product Management και το Technical Delivery για εταιρείες όπως η Huawei, η Ericsson και η Intracom. Στη Microsoft ηγείται επίσης της ομάδας Women Employee Resource Group (ERG) για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, επιθυμώντας να κινητοποιήσει το ευρύτερο οικοσύστημα της εταιρείας, με στόχο την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους. Στον ρόλο της Γενικής Διευθύντριας επικεντρώνεται στην περαιτέρω επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού ιδιωτικού δημόσιου τομέα της Ελλάδας, της Κύπρου και της Μάλτας, μέσω της αξιοποίησης της τεχνητής νοημοσύνης και των ευκαιριών που συνδέονται με την άφιξη των Microsoft data centers στην περιοχή, συμπεριλαμβανομένης και της πρωτοβουλίας GRforGrowth.

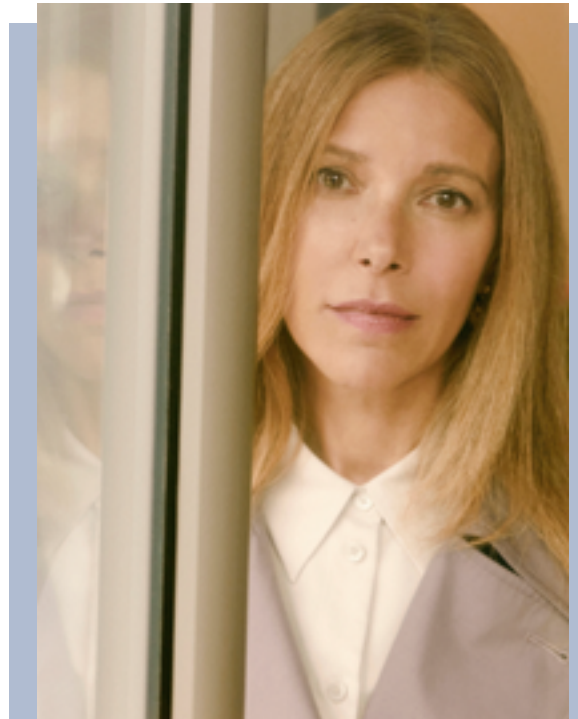
Απόφοιτη Ηλεκτρολόγος Μηχανικός του Πανεπιστημίου Πατρών, κατέχει επίσης Executive MBA από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

1. Πώς φαντάζεστε να επηρεάζει η Τεχνητή Νοημοσύνη τη ζωή μας σήμερα; Σε πέντε χρόνια από σήμερα; Την επόμενη δεκαετία;

Η Τεχνητή Νοημοσύνη είναι αναμφίβολα η τεχνολογία της εποχής μας. Αποτελεί μία τεχνολογική επανάσταση η οποία μετασχηματίζει και επανακαθορίζει όχι μόνο το επιχειρηματικό περιβάλλον, αλλά και την κοινωνία συνολικά. Υπάρχουν σύγχρονα προβλήματα που δεν μπορούμε να λύσουμε χωρίς τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης, παγκόσμιες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε ως ανθρωπότητα όπως η κλιματική αλλαγή, οι φυσικές καταστροφές ή η υγειονομική περίθαλψη. Για αυτό το λόγο, οφείλουμε να σταθούμε στο σήμερα και να μην βιαστούμε να προβλέψουμε τον τρόπο που θα μας επηρεάσει στα επόμενα πέντε ή δέκα χρόνια. Στο σήμερα λοιπόν, η δυναμική της τεχνητής νοημοσύνης δημιουργεί τεράστιες ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη και βελτίωση της ζωής των πολιτών. Όπως κάθε επαναστατική και καινοτόμα τεχνολογία, μαζί της φέρνει μία σειρά από προκλήσεις και κινδύνους που καλούμαστε από την πλευρά μας να διαχειριστούμε σωστά, με ωριμότητα και γνώση. Στο χέρι μας είναι. Είναι χρέος μας η υπεύθυνη εφαρμογή κάθε νέας τεχνολογίας και ειδικά στο κομμάτι της τεχνητής νοημοσύνης δεσμευόμαστε να την αναπτύξουμε και να την αξιοποιήσουμε με ασφαλή και υπεύθυνο τρόπο – έχουμε κάνει ήδη πολλά βήματα εδώ με το Microsoft Responsible AI Standard - έτσι ώστε να μπορούμε σε πέντε ή δέκα χρόνια από σήμερα να μας είμαστε περήφανοι για τα όσα προσφέρει η Τεχνητή Νοημοσύνη στην κοινωνία μας.

2. Ποια είναι τα υπέρ και τα κατά για τον σύγχρονο ρόλο του ανθρώπου που λέγεται ότι απειλείται από τις μηχανές στην εποχή της τεχνολογίας;

Στη Microsoft θεωρούμε την τεχνητή νοημοσύνη ως έναν "συμπληγό" που επηρεάζει θετικά την ανθρώπινη δραστηριότητα, βελτιώνοντας παραγωγικές διαδικασίες και ενισχύοντας τη δημιουργικότητα. Υπό αυτό το πρίσμα, η ίδια η τεχνολογία έχει μόνο να προσφέρει, έχει

μόνο υπέρ. Η απειλή στην οποία αναφέραστε, τα λεγόμενα κατά, έρχεται ίσως μέσα από τον ίδιο τον άνθρωπο και τον τρόπο που επιλέγει να χρησιμοποιεί τα εκάστοτε τεχνολογικά εργαλεία.

Από την πλευρά μας, οφείλουμε να διασφαλίζουμε τον έλεγχο της τεχνητής νοημοσύνης, παράλληλα με τα οφέλη της. Σε αυτή τη κατεύθυνση, η συμμετοχή των θεσμών και των ρυθμιστικών αρχών είναι εξ' ίσου σημαντική, καθιστώντας τη συνεργασία απαραίτητη για τη δημιουργία ενός ηθικού και ρυθμιστικού πλαισίου που θα διασφαλίζει την ισορροπία σε όλο το εύρος της χρήσης. Πιστεύω ακράδαντα πως η τεχνητή νοημοσύνη προϋποθέτει ένα κοινό αίσθημα ευθύνης το οποίο δεν αφορά μόνο τις εταιρείες τεχνολογίας.

3. Τι σημαίνει για μια γυναίκα καριερίστα να εργάζεται σήμερα για την Microsoft; Τι θα μαθαίναμε και τι θα μας εντυπωσίαζε αν ερχόμασταν μια μέρα μαζί σας στο γραφείο, στις συσκέψεις, αν βλέπαμε τα emails σας;

Μία γυναίκα που εργάζεται στη Microsoft, ανεξάρτητα από τον ρόλο ή την εργασιακή

εμπειρία της, θέλω να πιστεύω πως αισθάνεται περήφανη που βρίσκεται σε ένα περιβάλλον που της επιτρέπει να εξελιχθεί με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους, ενώ ταυτόχρονα προάγει τη συμπερίληψη στην εργασία και στην κοινωνία. Πρόσφατα μάλιστα, τιμηθήκαμε από τον ΕΒΕΑ με Βραβείο Συμπερίληψης 2024, μία διάκριση που τη θεωρώ τη σημαντικότερη της περσινής χρονιάς. Σε αυτό το πλαίσιο, προσπαθούμε καθημερινά με όλες μας τις δυνάμεις να πραγματοποιούμε πρωτοβουλίες και δράσεις οι οποίες ενδυναμώνουν το γυναικείο ταλέντο κι εσωτερικά στην εταιρεία μας, αλλά και την εν γένει συμμετοχή των γυναικών στον ευρύτερο κλάδο της τεχνολογίας. Έναν χώρο, οποίος αργά αλλά σταθερά δίνει όλο και περισσότερες ευκαιρίες στις γυναίκες. Πέρα από το ότι προσωπικά με συναρπάζει ο κόσμος της τεχνολογίας, είναι εξαιρετικά σημαντικό το ότι είμαι σε μια εταιρεία η οποία θέτει ως απόλυτη προτεραιότητα το να επιτρέπει σε όλα τα φύλα να μπορούν ισότιμα να συμμετέχουν, να προσφέρουν και να εξελίσσονται.

4. Τι μπορούμε να περιμένουμε από την εξαιρετικά φιλόδοξη επένδυση στα data centers στη χώρα μας;

Η δημιουργία data centers, η μεγαλύτερη επένδυση του είδους που έχει πραγματοποιηθεί ποτέ στην Ελλάδα, αντικατοπτρίζει την εμπιστοσύνη μας στην δυναμική της ελληνικής οικονομίας αλλά και τη δέσμευση μας για την ανάπτυξη της χώρας σε τεχνολογικό κόμβο για την περιοχή της ΝΑ Ευρώπης. Στόχος μας είναι τα data centers να συμβάλλουν καταλυτικά στην ψηφιακή μετάβαση του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα, μέσα από την παροχή υπηρεσιών cloud υψηλής απόδοσης σε επιχειρήσεις και πολίτες, αλλά και τη δημιουργία άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας.

5. Πόσο έχει αλλάξει η Ελλάδα ως πόλος έλξης των επενδύσεων τελευταία; Και πώς μπορεί να γίνει ακόμη πιο ...φιλόξενη;

Η Microsoft έχει ήδη από το 2020 δώσει τη δική της ψήφο εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία, με την ανακοίνωση της επενδυτικής πρωτοβουλίας GRforGrowth, στην οποία περιλαμβάνεται και η δημιουργία των data centers. Ουσιαστικά λοιπόν, δεν θεωρούμε πως η Ελλάδα άλλαξε τώρα τελευταία μέσα από την πρόσφατη

ανάκτηση μίας σειράς επενδυτικών βαθμίδων. Αντίθετα, έχουμε εκτιμήσει πολύ νωρίτερα τις προοπτικές ανάπτυξης της χώρας μας, οι οποίες μέσα από την ψηφιοποίηση έχουν τη δυνατότητα να βελτιωθούν ακόμα περισσότερο. Στόχος μας δεν πρέπει να είναι να γίνουμε απλώς πιο «φιλόξενοι», αλλά να ενισχύσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο μπορούμε τον κομβικό ρόλο που διαδραματίζουμε στη περιοχή μας, αξιοποιώντας κάθε ευκαιρία που έχει η χώρα ώστε να είναι ανταγωνιστική στο κομμάτι της τεχνολογίας.

6. Ποια είναι τα παραδείγματα ψηφιακής μετάβασης μιας οικονομίας και η πράσινη εξέλιξη της;

Κάθε οργανισμός και επιχείρηση που υιοθετούν ή/και ενισχύουν τις υποδομές τους σε cloud τεχνολογίες, αποτελούν ένα επιτυχημένο παράδειγμα, που συμβάλλει δραστικά τόσο στην ψηφιακή μετάβαση της οικονομίας, όσο και στην πράσινη εξέλιξη της. Πιστεύω ακράδαντα πως η ψηφιακή μετάβαση είναι συνώνυμη με την πράσινη ανάπτυξη, καθώς η ψηφιοποίηση των διαδικασιών ενισχύει άμεσα τη περιβαλλοντική βιωσιμότητα των οργανισμών και των επιχειρήσεων. Για αυτό, και δεν τα διαχωρίζω. Πέρα από τις περιβαλλοντικές μας δεσμεύσεις παγκοσμίως ως Microsoft, η ενίσχυση κάθε πράσινης προσπάθειας μέσω τεχνολογίας είναι άλλο ένα βήμα σε αυτή την κατεύθυνση. Ας δούμε το το παράδειγμα της ΔΕΗ. Ο μεγαλύτερος πάροχος ενέργειας της χώρας έγινε 98% πιο energy efficient με τη μετάβασή του στο Cloud. Βοηθήσαμε τη ΔΕΗ να ψηφιοποιήσει τις δραστηριότητές της, να βελτιστοποιήσει τις διαδικασίες παραγωγής και διανομής ενέργειας, να συλλέξει και να αναλύσει δεδομένα. Με δεδομένο πως όλο και περισσότεροι οργανισμοί και επιχειρήσεις στη χώρα μας μεταβαίνουν στο cloud, από την ελληνική δημόσια διοίκηση έως μία μικρομεσαία επιχείρηση, θα έλεγα πως η ίδια η ελληνική κοινωνία και οικονομία αποτελεί το μεγαλύτερο και πιο επιτυχημένο παράδειγμα. Δεν είμαστε στο σημείο που θα μπορούσαμε, ωστόσο τα τελευταία χρόνια η ψηφιακή ωριμότητα μας αναπτύσσεται ραγδαία.

7. Πόσο έτοιμες και ώριμες είναι οι ελληνικές επιχειρήσεις για να προχωρήσουν σε ένα ψηφιακό εκσυγχρονισμό;

Θα τολμούσα να πω ότι είμαστε σε ένα καλό

επίπεδο στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα κάτι που επιβεβαιώνεται από την σταδιακή πρόοδο που βλέπουμε να σημειώνεται τα τελευταία χρόνια. Μάλιστα πλέον μιλάμε για AI εκσυγχρονισμό και βλέπουμε όχι μόνο μεγάλες επιχειρήσεις – αλλά επιχειρήσεις κάθε τομέα της οικονομίας, μεγέθους και ωριμότητας να επανασχεδιάζουν τη στρατηγική τους με βάση τις νέες τεχνολογίες. Ο δημόσιος τομέας είναι επίσης ένα εξαιρετικά καλό case study της προόδου αυτής με τη πρόσφατη ανακοίνωση του βοηθού τεχνητής νοημοσύνης, mAlgon -από τους πρώτους σε ευρωπαϊκό επίπεδο- σε τεχνολογία Microsoft και σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Μάλιστα η πορσέγγιση είναι στρατηγική καθώς η προσπάθεια συνδυάζεται με ταυτόχρονη δημιουργία ψηφιακών δεξιοτήτων. Το παράδειγμα της πρώτης Microsoft Ακαδημίας Δ/ων Υπαλλήλων σε συνεργασία με το ΕΚΔΔΑ και το Υπουργείο Ανάπτυξης, μέσω της οποίας εκπαιδεύουμε στην ουσία τους εκπαιδευτές του δημοσίου, στοχεύει σε skilling & upskilling έως 250,000 δημοσίων υπαλλήλων σε χρόνο ρεκόρ. Φανταστείτε τι σημαίνει αυτό για την καθημερινότητα των πολιτών.

8. Πώς μπορούν να απαλλαγούν τα κράτη και οι κοινωνίες από το κλίμα τρομοκρατίας για κυβερνοεπιθέσεις;

Είναι γεγονός πως οι κυβερνοαπειλές εξελίσσονται παράλληλα με την ανάπτυξη της τεχνολογίας, μια συνθήκη η οποία εντείνει τις ανησυχίες. Όπως αναφέρεται και στην πρόσφατη μελέτη για τις προκλήσεις κυβερνοασφαλείας που εκπονήσαμε μαζί με την ΕΥ Ελλάδος η ταχεία ψηφιοποίηση και υιοθέτηση νέων τεχνολογιών, προκαλεί ευπάθειες τις οποίες εκμεταλλεύονται οι κυβερνοεγκληματίες, για προσωπικό, ιδεολογικό, οικονομικό ή γεωπολιτικό όφελος. Ο μοναδικός τρόπος να μπορέσουμε να θωρακιστούμε κατάλληλα και να αντιμετωπίσουμε τις κυβερνοαπειλές έρχεται μέσα από την αλλαγή του συνολικού προτύπου κι εξέλιξη του λειτουργικού μοντέλου ασφαλείας αλλά και με την απόκτηση μιας σαφέστερης εικόνας και συνολικής κατανόησης των λειτουργιών του Cloud και AI, καθώς και των απαιτήσεων που συνεπάγονται σε επίπεδο ασφάλειας. Λέμε εσωτερικά ότι πλέον αυτό δεν είναι ένα IT θέμα αλλά θέμα του Board και όντως οφείλει να αποτελεί προτεραιότητα για κάθε CEO. 1 στις 8 επιχειρήσεις στην Ευρώπη

είναι ήδη «θύμα» πετυχημένης κυβερνοεπίθεσης ενώ 70% σχεδόν αυτών των επιθέσεων εστιάζει σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Και σε αυτό το κομμάτι η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να βοηθήσει σημαντικά καθώς είναι απαραίτητος ο συνδυασμός της ταχύτητας του AI με την εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία του ανθρώπου.

CSR - ESG

Σπύρος Κουβέλης
Συνιδρυτής της Verim pact

Η Υποχρεωτικότητα αναφορικά με τα κριτήρια ESG το 2024 και οι Ελληνικές Επιχειρήσεις

Καθώς τα κριτήρια ESG που αφορούν περιβάλλον, κοινωνία και χρηστή διακυβέρνηση, έχουν πλέον μπει για τα καλά στην ζωή μας, το 2024 αποτελεί έτος ορόσημο για την ενσωμάτωσή τους στην καθημερινότητα των εταιρειών, παντός μεγέθους, καθώς ιδίως μετά την Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Κλίμα (COP28) στο Ντουμπάι, η πίεση για απανθρακοποίηση (Net-Zero) και τη μετάβαση προς της βιωσιμότητα γίνεται όλο και μεγαλύτερη, ενώ υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις παγκόσμια και όχι μόνο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης που καθιστούν την ενσωμάτωσή τους αναγκαία και υποχρεωτική.

Η Verim pact, έχει αναφερθεί πολλές φορές την υποχρεωτικότητα που έρχεται σχετικά με τα

κριτήρια ESG και θα επηρεάσει κάθε επιχείρηση ανεξάρτητα μεγέθους, και που προέρχεται από σειρά ρυθμίσεων και οδηγιών όπως:

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) που θα απαιτεί από τις εταιρείες να δημοσιεύουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με θέματα βιωσιμότητας (ξεκινώντας από το 2025 για το οικονομικό έτος 2024, για τις εταιρείες που υπόκεινται ήδη στην προηγούμενη Οδηγία NFRD). Η συγκεκριμένη Οδηγία αλλάζει με ουσιαστικό τρόπο την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από μεγάλες επιχειρήσεις και εισηγμένες ΜμΕ, ενώ μέσω αυτής θα ενισχυθεί η λογοδοσία των εταιρειών και θα μειωθούν οι αποκλίσεις μεταξύ των προτύπων βιωσιμότητας που υπάρχουν αυτή τη στιγμή.

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα (CSDDD) έχει στόχο να ενισχύσει την προστασία του περιβάλλοντος και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ΕΕ και παγκοσμίως. Η οδηγία για τη δέουσα επιμέλεια θα ορίσει υποχρεώσεις για τις μεγάλες εταιρείες όσον αφορά τις δυσμενείς επιπτώσεις τις οποίες έχουν ή μπορεί να έχουν στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον οι δραστηριότητες που ασκούνται από τις ίδιες, από θυγατρικές τους και από επιχειρηματικούς εταίρους τους.

Η Ταξινόμια της ΕΕ (Taxonomy) θέτει έξι περιβαλλοντικούς στόχους: την μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη χρήση και προστασία των υδατικών και των θαλάσσιων πόρων, τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης, και την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Η Ταξινόμια απαιτεί γνωστοποιήσεις για όλες τις εταιρείες που είναι ήδη υποχρεωμένες να παρέχουν έκθεση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων, βάσει της Οδηγίας για τη Μη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση (NFRD, CSRD).

Ο νέος Νόμος της ΕΕ για την αποψίλωση των δασών που θα αρχίσει να εφαρμόζεται στις 30 Δεκεμβρίου 2024 αποτελεί σημαντική καμπή στον παγκόσμιο αγώνα κατά της αποψίλωσης των δασών. Πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο έχουν καταβάλει σημαντικές προσπάθειες την τελευταία δεκαετία για να μειώσουν την αποψίλωση των δασών, για παράδειγμα εισάγοντας μέτρα για τη βελτίωση της διαφάνειας στην αλυσίδα εφοδιασμού, ωστόσο η αποψίλωση και η υποβάθμιση των δασών συνεχίζονται με ανησυχητικό ρυθμό συμβάλλοντας περισσότερο από το 10% του παγκόσμιου θερμοκηπίου εκπομπές αερίων.

Οι ελληνικές εταιρείες έχουν πραγματικά κάνει βήματα προς την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG στη λειτουργία τους τα τελευταία 2-3 χρόνια. Ωστόσο, είναι σημαντικό να μην υπάρχει εστίαση μόνο στην ετήσια έκθεση που τις περισσότερες φορές αφορά μόνο μερικά τμήματα μίας επιχείρησης και συχνά αποτελεί συνέχεια των εκθέσεων CSR που είχαν περισσότερο στόχο το μάρκετινγκ και όχι τη μετάβαση στη βιωσιμότητα, αλλά πλέον ολόκληρη η επιχείρηση να γίνεται κοινωνός της μετάβασης του οργανισμού προς τη βιωσιμότητα και να υπάρχει μηχανισμός συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων που χρειάζονται για τις γνωστοποιήσεις που δημοσιοποιεί η έκθεση ESG.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, από την εμπειρία μας, παρατηρούμε ότι είναι σημαντικό, πρώτον, να υπάρχει ένας ενστερνισμός των κριτηρίων ESG από την ηγεσία μίας εταιρείας και δεύτερον, να παρέχεται εκπαίδευση σε όλο το προσωπικό μίας εταιρείας για τα κριτήρια ESG ώστε κάθε τμήμα και εργαζόμενος να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία. Η επιμόρφωση κρίνεται απαραίτητη, ιδίως σε εταιρείες που τώρα ξεκινούν την ενσωμάτωση των κριτηρίων ESG, καθώς γίνεται πιο εύκολη η συλλογή δεδομένων και η υιοθέτηση των κριτηρίων ESG πραγματοποιείται κάθετα σε όλη την εταιρεία.

Σχετικά με την Verim pact

Η Verim pact είναι μια εταιρεία που ειδικεύεται

στον τομέα του ESG (Περιβάλλον, Κοινωνική Ανάπτυξη και Διακυβέρνηση) και προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που επιθυμούν να ενσωματώσουν τα κριτήρια ESG στη στρατηγική και τη λειτουργία τους. Οι δραστηριότητες της Verim pact περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικά με την ανάλυση, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των κριτηρίων ESG και πιο συγκεκριμένα οι υπηρεσίες που παρέχουμε αναφέρονται κυρίως σε τρεις τομείς: την δημιουργία στρατηγικής, πολιτικών και εκθέσεων για τη βιωσιμότητα και το ESG μίας επιχείρησης, την παροχή εκπαιδευτικών επιμορφώσεων σε επιχειρήσεις και οργανισμούς, και τα audits για τις μη χρηματοοικονομικές παραμέτρους ESG για λογαριασμό funds, ως μέρος της δέουσας επιμέλειας (due diligence). Μέσω της μεθοδολογίας και του εργαλείου της Verim pact, η εταιρεία παρέχει εξειδικευμένη εκτίμηση της επίδοσης για τα κριτήρια ESG μίας επιχείρησης και την αξιολόγηση του αντικτύπου της στο περιβάλλον και την κοινωνία.

Η Verim pact παρέχει τα εργαλεία σε εταιρείες για να κατανοήσουν και να βελτιώσουν τον αντίκτυπό τους στο περιβάλλον, την κοινωνία και διακυβέρνηση (ESG), μέσω του βιώσιμου εταιρικού μετασχηματισμού τους. Η μεθοδολογία, το εργαλείο και τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Verim pact προσφέρουν μια ολοκληρωμένη λύση σε ιδιωτικές εταιρείες και σε κυβερνητικούς/ διεθνείς οργανισμούς για να μετρήσουν τον αντίκτυπό τους στα κριτήρια ESG, να εκπαιδεύσουν το ανθρώπινο δυναμικό τους, να εφαρμόσουν την στρατηγική τους για το ESG και να προετοιμαστούν για τη δημιουργία επενδύσεων με βάση το ESG.

Verim pact

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Δανάη Μπεζαντάκου
CEO-NAVIGATOR SHIPPING CONSULTANTS &
Concept Founder – YES FORUM

Success Story

Στη δική μου ζωή, η επαφή με τη ναυτιλία ήρθε από πολύ νωρίς. Η οικογένειά μου είναι ενεργή στον χώρο εδώ και πολλά χρόνια, και το πρώτο μου ταξίδι έγινε κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της μητέρας μου, που συνόδευε τον πατέρα μου, καπετάνιο, σε ταξίδι. Οι γονείς μου δεν με πίεσαν ποτέ να ασχοληθώ με τη ναυτιλία. Από μικρή όμως με έπαιρναν στο γραφείο και παρακολουθούσα την επαγγελματική τους πορεία. Εγώ επέλεξα να σπουδάσω **Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων**. Δεν είχα λάβει υπόψιν μου τότε, ότι μέσα μου μεγάλωνε το μικρόβιο της ναυτιλίας. Όταν αποφοίτησα ασχολήθηκα απευθείας με τη **NAVIGATOR SHIPPING CONSULTANTS**. Έκτοτε, πέρασαν περισσότερα από 22 χρόνια! Όλοι σε αυτόν τον κόσμο, ερχόμαστε για να ασχοληθούμε με κάτι! **Η ναυτιλία και ο τουρισμός** είναι το δικό μου κάτι...

Για μένα, η ναυτιλία δεν είναι απλώς επάγγελμα. Είναι ένας ιδιαίτερος κλάδος αλλά όχι για όλους. Απαιτεί να έχεις γερό στομάχι, να είσαι αφοσιω-

μένος στη δουλειά σου 24/7, γιορτές, αργίες και Σαββατοκύριακα. Είναι πολύ βασικό να λειτουργείς ομαδικά και να δρας άμεσα και υπό πίεση και ταυτόχρονα να διατηρείς την ψυχραιμία του Καπετάνιου στη φουρτούνα.

Η **NAVIGATOR SHIPPING CONSULTANTS**, που δημιουργήθηκε από το 1991, έχει καταφέρει να έχει ένα εκτενές δίκτυο αξιόπιστων Εταιρειών Ρυμούλκησης Πλοίων & Ναυτιλιακών Πρακτορείων από όλο τον κόσμο, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας προσαρμοσμένες στις ανάγκες των Ναυτιλιακών Εταιρειών. Οι πελάτες μας εγγυώνται την ομαλή διεξαγωγή όλων των εργασιών του πλοίου στα λιμάνια που εξυπηρετούν, με απώτερο σκοπό την ασφαλή διαμετακόμιση των φορτίων στον τελικό τους προορισμό μέσω ανταγωνιστικών συμφωνιών.

Πηγαίνοντας τώρα στην επαγγελματική μου πορεία πρώτος και καθοριστικός σταθμός ήταν το **"NAVIGATOR - THE SHIPPING DECISION MAKERS FORUM"**.

Το Navigator είναι ένα Forum το οποίο πραγματοποιείται από το 2001 λειτουργώντας ως ένα «ΣΗΜΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ» στο οποίο έχουμε φιλοξενήσει περισσότερα από 12.000 στελέχη της Ελληνικής και διεθνούς ναυτιλιακής κοινότητας όπου συζητούν καίρια ζητήματα της επικαιρότητας. Στόχος του Φόρουμ είναι να φέρει σε επαφή ηγέτες του κλάδου και φορείς λήψης αποφάσεων για να οραματιστούν τη «ναυτιλιακή βιομηχανία της επόμενης 20ετίας». Δεδομένου ότι τα επόμενα χρόνια αναμένεται να είναι γεμάτα προσκλήσεις και διλήμματα, η εκδήλωση επιδιώκει να συγκεντρώσει ιδέες και προοπτικές για το σημερινό τοπίο της ναυτιλιακής βιομηχανίας.

Δυσκολίες εννοείται ότι υπήρξαν και υπάρχουν. Η επιτυχία των τελευταίων **22 χρόνων** όμως είναι αποτέλεσμα σκληρής και πολυετούς προσπάθειας, ιδιαίτερα όταν πια οι εκδηλώσεις που αφορούν ναυτιλιακά ζητήματα έχουν αυξηθεί αρκετά.

Το ταξίδι μου δεν σταματά εκεί. Το **2011** εκπροσώπησα την Ελλάδα στο

International Visitor Leadership Program (IVLP) “Women In Leadership” στις ΗΠΑ, ένα πρόγραμμα με πρωτοβουλία της **Hillary Clinton** στο οποίο συναντηθήκαμε 100 γυναίκες από 92 χώρες με αφορμή τον εορτασμό των 100 χρόνων από την Ημέρα της Γυναίκας. Στόχος ήταν να ενδυναμωθεί η θέση και η επιρροή της γυναίκας στην παγκόσμια οικονομία. Επιστρέφοντας, δημιουργήσαμε μαζί με άλλους αποφοίτους τον **1ο Ελληνικό Σύλλογο Αποφοίτων Προγραμμάτων Υπουργείου Εξωτερικών ΗΠΑ, Hellenic US Alumni Association**, και μαζί με άλλες 7 γυναίκες επιχειρηματίες δημιουργήσαμε το **iforU - Greek Mentoring Network** το οποίο στοχεύει στην δικτύωση και καθοδήγηση γυναικών μικρομεσαίων επιχειρηματιών.

Πιστεύω ακράδαντα ότι ο **εθελοντισμός** θα μπορούσε να ενισχύσει πολλούς τομείς στη χώρα μας και επίσης θα βοηθούσε στην βελτίωση και εξάσκηση των **soft skills** του καθενός.

Παράλληλα είμαι **Α΄ Αντιπρόεδρος** του **International Propeller Club (Port of Piraeus)**, το αρχαιότερο σωματείο στην ναυτιλία με περίπου 1000 μέλη, **Επικεφαλής των Τομέα Παιδείας** στο **ICC Women Hellas** και **HR Committee της WISTA International**, το οποίο εκπροσωπεί τις γυναίκες στη ναυτιλία παγκοσμίως, με περισσότερα από 3,500 μέλη.

Έχοντας αυτή την πορεία μέσω του εθελοντισμού, δημιούργησα επίσης το **Young Executives Students/Shipping (YES) Forum**.

Το YES Forum είναι η πλατφόρμα ανοιχτού διαλόγου μεταξύ Decision Makers της Ναυτιλιακής Βιομηχανίας και του θαλάσσιου Τουρισμού, μαθητών, φοιτητών, των νέων υποψηφίων στελεχών της, καθώς και νέων ανθρώπων που θέλουν να γνωρίσουν τους κλάδους αυτούς.

Αυτό που επιδιώκουμε είναι η νέα γενιά, ήδη από το σχολείο, να έρθει πιο κοντά στην ιστορία της ναυτιλίας και του τουρισμού μας, να γνωρίσει τις καταξιωμένες εκθέσεις των **ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΩΝ** και τον τρόπο δικτύωσης σε αυτές.

Μόνο κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, έχουμε πραγματοποιήσει φυσικές, ζωντανές παρουσιάσεις σε **70 σχολεία** και περισσότερους από **10.000 μαθητές**. Όλα αυτά γίνονται με την επίσημη έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του **Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής**, και είμαστε στην ευχάριστη θέση να πούμε ότι έχουμε λάβει έγκριση και για αυτό το ακαδημαϊκό έτος.

Με αυτόν τον τρόπο πιστεύουμε πως συμβάλλουμε στη δημιουργία της επόμενης γενιάς που θα στελεχώσει τις θέσεις εργασίας, θα συνεχίσει την ιστορία μας αλλά και θα κληθεί να διατηρήσει την πρωτιά παγκοσμίως.

Επίσης προσπαθούμε, και είμαστε σε καλό δρόμο, η ναυτιλία να αποτελέσει επιλογή των μαθητών κατά τη φοίτησή τους στο σχολείο! Αυτοί είναι το μέλλον μας άλλωστε. Αυτό μπορεί να συμβάλει στη μείωση του δημογραφικού και στην αντιμετώπιση του προβλήματος του «brain drain».

Σημαντικοί σταθμοί στη ζωή μου είναι η γέννηση και η ύπαρξη της κόρης μου. Το να είσαι μητέρα είναι ένα συναίσθημα που δεν συγκρίνεται με άλλο, και όσο και να προσπαθείς αν δεν το ζεις, είναι δύσκολο να το καταλάβεις. Από την πλευρά μου θα προσπαθώ πάντα να έχει μια σωστή ανατροφή, να γίνει ένας άνθρωπος χρήσιμος για την κοινωνία με αξίες και αρχές όπως έκαναν και οι γονείς μου με εμένα!! Α... και φυσικά θα προσπαθήσω να της μεταδώσω την αγάπη μου για τη ναυτιλία, τον τουρισμό και την Ελλάδα μας!!

Πολιτική

Δρ Ζέφη Δημαδάμα

Γενικής Γραμματέως Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Έμφυλη Ισότητα χωρίς αστερίσκους

Η εμπέδωση της Έμφυλης Ισότητας παντού και ο απόλυτος σεβασμός στα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι ένα στοίχημα που δεν έχει ακόμη κερδηθεί. Παρά το γεγονός ότι οι πολίτες στη μεγάλη πλειοψηφία τους δεν αδιαφορούν για την καταπολέμηση των ανισοτήτων, των αποκλεισμών και των διακρίσεων, ο δρόμος μέχρι τον τελικό προορισμό παραμένει μακρύς.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας, μια Γραμματεία με ιστορία και σημαντική διαδρομή, διευρύνθηκε σε αυτή την κυβερνητική θητεία περιλαμβάνοντας στο χαρτοφυλάκιό της και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα για να δηλωθεί με αυτόν τον τρόπο η ανάγκη ολοκληρωμένης παρέμβασης. Η Ισότητα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι συστατικά του πυρήνα της σύγχρονης ευρωπαϊκής δημοκρατίας και η κυβέρνηση κινείται με επιμονή προς αυτή την

κατεύθυνση. Σε αυτό το πλαίσιο οργανώνονται και σχεδιάζονται πολιτικές σε διαφορετικά επίπεδα με στόχο την έμφυλη ισότητα σε όλους τους τομείς.

Προτεραιότητα, παραμένει η εξάλειψη της βίας για αυτό και στηρίζεται το δίκτυο των δομών μας, το οποίο περιλαμβάνει 44 Συμβουλευτικά Κέντρα και 20 ξενώνες σε όλη τη χώρα. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα στελεχώνονται από ειδικό επιστημονικό προσωπικό και έχουν τη δυνατότητα παροχής ποιοτικής φροντίδας. Παρέχουν στις γυναίκες που απευθύνονται σε αυτά δωρεάν υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής, στο πλαίσιο ολοκληρωμένων δράσεων ψυχοκοινωνικής και νομικής στήριξης και εργασιακής συμβουλευτικής. Εξίσου σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι Ξενώνες Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών και η γραμμή SOS 15900, η οποία είναι προσβάσιμη από γυναίκες θύματα βίας 24 ώρες το 24ωρο.

Κρίσιμος μεταρρυθμιστικός μοχλός είναι το "Panic Button" (κουμπί πανικού). Το Κουμπί Πανικού απευθύνεται στις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Χορηγείται δωρεάν σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη από τα Αστυνομικά Τμήματα και τα Συμβουλευτικά Κέντρα του δικτύου Δομών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Η πιλοτική εφαρμογή του μας επιτρέπει να αναγνωρίσουμε τον καθοριστικό του ρόλο στην προστασία γυναικών την ώρα της κακοποίησης, όταν οι επιλογές του θύματος είναι εξαιρετικά περιορισμένες. Για αυτό το λόγο, ήδη ξεκινά η επέκταση της χρήσης του "Panic Button" και σε άλλες περιοχές της χώρας ώστε να προστατευθούν όλο και περισσότερες γυναίκες και να αποφευχθούν τα βίαια περιστατικά που καταλήγουν ακόμη και σε γυναικοκτονίες.

Στις προτεραιότητες μας είναι η αντιμετώπιση των ανισοτήτων και στην εργασία αλλά και η εξισορρόπηση επαγγελματικής και οικογενει-

ακής ζωής. Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθούμε στο πρόγραμμα "Νταντάδες της Γειτονιάς". Το έργο υλοποιείται πιλοτικά σε 62 δήμους της χώρας και θα εξαπλωθεί σταδιακά σε όλη την επικράτεια. Το πρόγραμμα αυτό αφορά στη φύλαξη βρεφών ηλικίας από 2 μηνών έως 2,5 ετών και προβλέπει την οικονομική ενίσχυση των εργαζομένων γονέων για τη φύλαξη του παιδιού με 500 ευρώ αμοιβή για τον επιμελητή/τρια.

Ωστόσο, καθοριστική είναι η ενίσχυση της συμμετοχής περισσότερων γυναικών σε θέσεις ευθύνης. Δυστυχώς, έχουμε δημιουργήσει έναν κόσμο όπου οι γυναίκες περιορίζονται μόλις στο 25% των θέσεων ευθύνης ενώ οι ίδιες αποτελούν περισσότερο από το 50% του πληθυσμού. Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις είναι βαθιά ριζωμένα σε όλο τον κόσμο. Επιβεβαιώνεται ότι η έννοια της ηγεσίας είναι συνδεδεμένη με αναχρονιστικές αντιλήψεις για την υπεροχή της αρρενωπότητας.

Το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας στη χώρα μας είναι ακόμη χαμηλό και σύμφωνα με στοιχεία του 2022, σχεδόν το ένα τρίτο των γυναικών εργάζονται με μερική απασχόληση σε σύγκριση με το 8% αντίστοιχα των ανδρών ενώ είναι πολύ πιο πιθανό να σταματήσουν την εργασία τους για να φροντίσουν παιδιά και συγγενείς.

Σημείο καμπής αποτελεί και η διαφορά αμοιβών μεταξύ των φύλων, η οποία αυξάνεται με την ηλικία και αυτή αύξηση μπορεί να οφείλεται σε περιόδους προσωρινής διακοπής της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των γυναικών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, η Γενική Γραμματέας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μεριμνά για το μισθολογικό αλλά και το συνταξιοδοτικό χάσμα προετοιμάζοντας πολιτικές και νομοθετικές παρεμβάσεις. Ταυτόχρονα, παρακολουθείται συστηματικά η διαφάνεια αμοιβών "PayTransparency" και η ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου σε συλλογικές διαπραγματεύσεις. Δεν ξεχνάμε την σημασία της ενημέ-

ρωσης και της ευαισθητοποίησης για τη μισθολογική-συνταξιοδοτική ισότητα.

Με λιγότερα χρήματα διαθέσιμα για αποταμίευση και επένδυση, τα χάσματα αυτά συσσωρεύονται και οι γυναίκες αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας. Το 2021, οι γυναίκες ηλικίας 65 ετών και άνω έλαβαν συντάξεις που ήταν κατά 28,3% χαμηλότερες σε σχέση με αυτές των ανδρών.

Συνεχίζουμε στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να διαμορφώνουμε και να συνδιαμορφώνουμε με την τοπική αυτοδιοίκηση, την κοινωνία πολιτών, τα συναρμόδια υπουργεία ένα πλέγμα προστασίας με εργαλεία που διαθέτουμε ήδη αλλά και με εκείνα που σχεδιάζουμε. Η επένδυση στη δημιουργία μιας κουλτούρας μηδενικής ανοχής στις ανισότητες, στη βία, στον αποκλεισμό και στις διακρίσεις αποτελεί πρώτη και σταθερή προτεραιότητα μας.

Καινοτομία και Τεχνητή Νοημοσύνη

Θάνος Μαρκαντώνης

Α' Αντιπρόεδρος, AI Catalyst (Όμιλος Τεχνητής Νοημοσύνης), Partner, Eurocapital Partners

Η Τεχνητή νοημοσύνη βοηθός τραπεζών και επενδυτών

Τα αποτελέσματα των μοντέλων της Τ.Ν δίνουν τώρα πλέον τόσο γρήγορα τα πλήρη στοιχεία που ζητούνται, ώστε να μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμους βοηθούς σε τράπεζες και διαχειριστές χαρτοφυλακίου, σε ζητήματα όπως για παράδειγμα το risk-profile ενός πελάτη, η την πλήρη χρηματοοικονομική του κατάσταση, το κατά πόσο μπορεί να αποπληρώσει ένα δάνειο, να επενδύσει σε συγκεκριμένο τομέα ή προϊόν κ.λπ.

Σίγουρα τα εξελιγμένα chat-bot έχουν φτάσει σε επίπεδο υποβοήθησης πολλών εργασιών υποστήριξης (τηλεφωνικά κέντρα-γραμματεια-έλεγχτοι) και δίνουν πλέον αρκετό χρόνο στα στελέχη τραπεζών και επενδυτικών εταιριών να σκεφτούν στρατηγικές και προϊόντα βελτιστοποίησης για τον πελάτη ακόμα και σε προσω-

ποποιημένο επίπεδο (personal product) για τον κάθε «ξεχωριστό» ενδιαφερόμενο.

Σήμερα διαμορφώνοντας πλέον αυτόματα και το κάθε προϊόν (και πιθανά το κάθε τελικό επιτοκιακό περιθώριο) ανάλογα με το "risk-profile" του πελάτη-επενδυτή άμεσα και γρήγορα έχεις νέα προϊόντα που προσαρμόζονται σε κάθε συνθήκη και απαίτηση εντός λεπτών και όχι ημερών.

Ο διαχειριστής κεφαλαίων επίσης έχει πλέον απίστευτα γρήγορη πληροφόρηση για όλα και οι εξελιγμένες πλατφόρμες του δίνουν την δυνατότητα για σύνθετες και αποτελεσματικότερες στρατηγικές διαχείρισης επενδύσεων πάντα ανάλογα με το προφίλ επικινδυνότητας του εκάστοτε επενδυτή.

Είναι δεδομένο ότι τα σύγχρονα μοντέλα μηχανικής μάθησης θα αποτελούν πλέον τους ικανούς βοηθούς του κάθε επαγγελματία διαχειριστή που με την κατάλληλη εκπαίδευση του θα μπορεί να έχει ταχύτατη και σύνθετη-άμεση πληροφόρηση για να διαμορφώσει σωστότερα την κάθε οριστική επενδυτική απόφαση (εντολές αυτόματων αγοραπωλησιών τίτλων, αυτόματες αλλαγές στρατηγικής βάση νέων έκτακτων ειδήσεων κ.λ.π)

Μέχρι σήμερα, η αντικατάσταση των διαχειριστών χαρτοφυλακίου από την τεχνητή νοημοσύνη **φαντάζει αδιανόητη και ακούγεται σαν αστέιο**, το μακρινό μέλλον όμως μας φέρνει πολλές και τεράστιες σε μέγεθος εξελίξεις, κανείς δεν μπορεί να προβλέψει με πλήρη βεβαιότητα για το πώς θα μπορούσαν να εξελιχθούν τα πράγματα σε βάθος χρόνου, καταλήγει ο Θάνος Μαρκαντώνης.

**Ο Θάνος Μαρκαντώνης εκτός από πιστοποιημένος διαχειριστής κεφαλαίων έχει και την ιδιότητα του αντιπροέδρου του AI Catalyst, αναφέρεται συχνά σε άρθρα του και σε συνεντεύξεις όπως και σήμερα για όλες τις "επαναστατικές" αλλαγές που επιφέρει η υιοθέτηση μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης σε όλους τους κλάδους (banking-health-logistics-finance), σημειώνοντας πως ήδη εδώ και χρόνια η Τ.Ν. έχει επιφέρει αλλαγές και σημαντικές νέες λειτουργίες στο χώρο των επενδύσεων που συνεχώς βελτιώνονται και οι οποίες ήρθαν για να μείνουν.*

Συνέδριο AI Forum 2023

Ο AICatalyst, σαν μη κερδοσκοπικό σωματείο, οργάνωσε φέτος για 2η φορά το μεγάλο ετήσιο συνέδριο του (A.I. FORUM 2023) στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, το Σάββατο 4 Νοεμβρίου, με περισσότερους από 380 εγγεγραμμένους συνέδρους για να το παρακολουθούν με φυσική παρουσία και εκατοντάδες στη ζωντανή προβολή μέσω Διαδικτύου.

Το συνέδριο χαιρέτισαν εκπρόσωποι φορέων της Πολιτείας, της έρευνας και της επιχειρηματικότητας αναφερόμενοι στις αλλαγές που φέρνει η Τ.Ν.

Συγκεκριμένα, ο Υπουργός Οικονομικών κ. Κωστής Χατζηδάκης αναφέρθηκε εκτενώς στην υιοθέτηση της ΤΝ στις ελεγκτικές δράσεις της ΑΑΔΕ και στο πώς η τεχνολογία βοηθά στην πάταξη της φοροδιαφυγής. Ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Βασίλης Σπανάκης μίλησε για την ποιοτική αναβάθμιση των συνθηκών εργασίας με τη χρήση της ΤΝ. Ο Γ.Γ. Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, Καθ. ΕΜΠ κ. Κωνσταντίνος Καράτζαλος αναφέρθηκε στο πώς η πολιτεία δραστηριοποιείται για να καθορίσει το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα λειτουργούν οι εφαρμογές της ΤΝ.

Σε ένα πολύ ενδιαφέρον fireside chat, ο εκλεγμένος Δήμαρχος Αθηναίων, Καθ. ΕΜΠ, κ. Χάρης Δούκας, αναφέρθηκε στις εξελίξεις της ΤΝ και στο πως αυτές επηρεάζουν τη Δημοκρατία και την Πολιτεία απαντώντας στις ερωτήσεις του δημοσιογράφου Μανώλη Ανδριωτάκη.

Στο συνέδριο συμμετείχαν περισσότεροι από 30 ομιλητές σε 6 θεματικές ενότητες που αφορούσαν, στις εξελίξεις και την εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης στο χρηματοπιστωτικό τομέα και στην υγεία, στο οικοσύστημα της ΤΝ στην Ελλάδα, στις θέσεις της Πολιτείας σχετικά με την ΤΝ, σε θέματα ηθικής και διαφάνειας της ΤΝ, καθώς και στην εκπαίδευση και τις δεξιότητες που απαιτούνται στην εποχή της ΤΝ.

Ο Όμιλος ευχαριστεί θερμά για την υποστήριξη τους τις εταιρείες-χορηγούς: QUALCO Group (Μέγας χορηγός), Janzz Technologies, Zurich, (Χρυσός χορηγός), Cosmote και KPMG (Αργυροί χορηγοί) καθώς και τις εταιρείες Inforex SA, Eurocapital Partners, Karabinis Medical, Business Partner Network (BPN), We Insurance, Praxis Factor, Compro, Effect και Value Marketing για την ευγενική τους υποστήριξη.

Οι ενδιαφερόμενοι, μπορούν να παρακολουθήσουν το συνέδριο σε μαγνητοσκόπηση στην ιστοσελίδα: www.aiforum.gr

Σχετικά με τον Όμιλο Τεχνητής Νοημοσύνης – AI Catalyst

Ο Όμιλος Τεχνητής Νοημοσύνης – AI Catalyst ιδρύθηκε το 2021. Είναι ένα ευρύ δίκτυο στελεχών και Ακαδημαϊκών από τον χώρο της Επιχειρηματικότητας, της Επιστήμης και της Τεχνολογίας. Στοχεύει στην υλοποίηση κομβικών παρεμβάσεων με σκοπό να αποτελέσει τον καταλύτη στη χώρα μας για μια γρήγορη μετάβαση στην νέα εποχή μέσω του ψηφιακού μετασχηματισμού.

Στα δύο χρόνια λειτουργίας του, ο Όμιλος έχει διοργανώσει πολλές διαδικτυακές εκδηλώσεις με αντικείμενο διάφορα πεδία της Τεχνητής Νοημοσύνης, ημερίδες σε συνεργασία με άλλους θεσμικούς φορείς και συζητήσεις σε θέματα ηθικής στην Τεχνητή Νοημοσύνη. Παράλληλα, πραγματοποιεί συχνές δημόσιες παρεμβάσεις, μέσω των εξειδικευμένων στελεχών και των ομάδων εργασίας του, στην εθνική διαβούλευση για την Ψηφιακή Βίβλο και την Εθνική Στρατηγική για την Τεχνητή Νοημοσύνη. Επιπλέον, στην προσπάθεια ενίσχυσης του τοπικού οικοσυστήματος στην Ελλάδα, υποστηρίζει πανελλαδικά δράσεις των μελών του με σκοπό την προώθηση της ΤΝ. Ο AI Catalyst φιλοδοξεί να γίνει ο καταλύτης και επιταχυντής αυτού του άλματος με επίκεντρο την Τεχνητή Νοημοσύνη.

Απόψεις - Γνώμες

Αλέξανδρος Βλαγκούλης
Head of Products & Marketing,
Optima bank

Σωστή διαχείριση χρημάτων και επενδύσεις

Η λέξη “επένδυση” μπορεί σε κάποιους να ακουστεί ως ευκαιρία και σε άλλους ως κάτι επικίνδυνο. Αλλά τι κρύβει πραγματικά σε βάθος;

Η επένδυση είναι κάθε δραστηριότητα που επιλέγουμε με την προσδοκία ότι θα αναπτυχθεί και θα μας επιστρέψει περισσότερη αξία, μελλοντικά. Είναι ένα ευρύ φάσμα που περιλαμβάνει ακόμα και την εκπαίδευσή μας, προκειμένου να κάνουμε τις κατάλληλες επιλογές που θα μας αποδώσουν περισσότερα στο μέλλον.

Για να διαχειριστούμε σωστά την περιουσία μας θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας κάποιες βασικές επενδυτικές αρχές.

Επενδύουμε πάντα ανάλογα με το ρίσκο που θέλουμε να αναλάβουμε. Το μέγεθος του ρίσκου που αναλαμβάνει κανείς, είναι ανάλογο της δυνατότητας και της προοπτικής της εκάστοτε επένδυσης για υψηλότερες αποδόσεις.

Θέτουμε τους επενδυτικούς μας στόχους, πριν επιλέξουμε πως θα επενδύσουμε την περιουσία μας. Αναλόγως του χρόνου που έχουμε στη διάθεσή μας ή του χρονικού ορίζοντα που θέτουμε για την επίτευξη του στόχου μας.

Ποτέ δεν τοποθετούμε όλα μας τα χρήματα σε μια μόνο μορφή επένδυσης. Η διασπορά, μας εξασφαλίζει περιορισμό του ρίσκου και περιθώρια μεγιστοποίησης της απόδοσής μας.

Διαμορφώνοντας λοιπόν το επενδυτικό προφίλ μας, αξιοποιούμε τα διαθέσιμα εργαλεία και τις επενδυτικές στρατηγικές προκειμένου να προχωρήσουμε στις επενδύσεις που ταιριάζουν αποκλειστικά σε εμάς.

Στην Optima bank έχοντας στον πυρήνα της φιλοσοφίας μας τον πελάτη και τις ανάγκες του και με γνώμονα το συμφέρον του, σχεδιάζουμε απλά προϊόντα και ευέλικτες υπηρεσίες, με στόχο να καλύψουμε τις πραγματικές του ανάγκες. Διαθέτοντας σε όλα μας τα καταστήματα κλειστά meeting rooms για τις συναντήσεις με τους πελάτες, τα εξειδικευμένα στελέχη μας, μπορούν να βοηθήσουν στον καθορισμό του επενδυτικού προφίλ, να παρουσιάσουν τις λύσεις που είναι διαθέσιμες και ταιριάζουν στα χαρακτηριστικά του επενδυτή, ενώ φυσικά θα μείνουν δίπλα του και σε όλη τη διάρκεια της επένδυσης.

Με τη μακρά μας εμπειρία και βαθιά γνώση τόσο του χρηματιστηριακού, όσο και του ευρύτερου επενδυτικού φάσματος, προσφέρουμε όλο το εύρος επενδυτικών και χρηματιστηριακών υπηρεσιών για την ελληνική αγορά αλλά και για τις διεθνείς αγορές.

Μέσω της Optima asset management ΑΕΔΑΚ, έχουμε τη δυνατότητα να παρέχουμε επενδυτικές ευέλικτες λύσεις τόσο στο πλαίσιο της ελληνικής αγοράς όσο και εκτός αυτής, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προσδοκίες κάθε πελάτη. Ενδεικτικά να αναφέρω ότι τον Απρίλιο του 2021, συστάθηκε στο επενδυτικό κοινό το A/K Optima greek balanced μικτό εσωτερικού, το οποίο σε μια απαιτητική επενδυτική χρονιά, όπως ήταν το 2022, όπου μετοχές και ομόλογα κινήθηκαν πτωτικά, κατέγραψε θετικές αποδόσεις, ενώ παράλληλα κατάφερε την καλύτερη απόδοση στην ελληνική αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων της κατηγορίας του.

Αλλά και εκτός συνόρων παρέχουμε μια ολοκληρωμένη σειρά επενδυτικών προϊόντων και υπηρεσιών, με ένα ευρύ φάσμα αμοιβαίων κεφαλαίων του εξωτερικού, συνεργαζόμενοι με τους μεγαλύτερους διεθνείς χρηματοοικονομικούς οίκους Pictet Asset Management, Blackrock, Schroders, Franklin

Templeton Investments, Pimco, JPMorgan.

Επιπλέον, στην Optima bank, συμμετέχουμε ενεργά στα σχήματα αναδοχής των κυριότερων ελληνικών ομολογιακών εκδόσεων αλλά και δημόσιων εγγραφών ελληνικών μετοχών στο ΧΑ.

Ένα γενικό view της αγοράς

Το 2023 αποδείχθηκε άλλη μια χρονιά απρόβλεπτων αλλαγών στην παγκόσμια οικονομία και στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Οι κεντρικές τράπεζες συνέχισαν από εκεί που σταμάτησαν το 2022, αυξάνοντας τα επιτόκια για να τιθασεύσουν τον πληθωρισμό, και μάλιστα με τον επιθετικότερο ρυθμό των τελευταίων 40 ετών, τουλάχιστον στην Αμερική, ενώ τα γεωπολιτικά ρίσκα δεν έλειψαν. Σε αυτό το καθεστώς, θα μπορούσε κανείς να θεωρήσει δικαιολογημένη την άποψη ότι η παγκόσμια οικονομία θα βρισκόταν σε ύφεση, ωστόσο αυτό το σενάριο δεν έχει υλοποιηθεί. Η ανθεκτικότητα που έδειξαν οι οικονομίες, επέτρεψαν τις προσδοκίες της αγοράς να κινηθούν από τα σενάρια βαθιάς ύφεσης, στην ήπια επιβράδυνση, επηρεάζοντας αναπόφευκτα και τις αποδόσεις μετοχών και ομολόγων. Μάλιστα, το τελευταίο διάστημα η άποψη της ήπιας επιβράδυνσης, κερδίζει έδαφος, αισιοδοξώντας ότι ο συνεχιζόμενα ισχυρός ρυθμός αύξησης των μισθών στις περισσότερες από τις μεγάλες οικονομίες παγκοσμίως και η προβλεπόμενη περαιτέρω σταδιακή υποχώρηση των πληθωριστικών πιέσεων, θα αποτρέψουν τον κίνδυνο μιας απότομης προσγείωσης της οικονομικής δραστηριότητας.

Εάν θα θέλαμε να περιγράψουμε τις αποδόσεις των βασικών περιουσιακών στοιχείων με μία λέξη, αυτή θα ήταν η μεταβλητότητα. Οι αποδόσεις των ομολόγων έφθασαν στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 15 και πλέον ετών, και αποκλιμακώνονται, ενώ όπως το έτος πλησιάζει στο τέλος του, βλέπουμε τα risky assets, όπως οι μετοχές να ενισχύουν τις θετικές αποδόσεις, MSCI world LC +20%. Τα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία φαίνεται να είναι πρωταγωνιστές σε αυτό το ράλι, τόσο οι μετοχές όσο και τα ομόλογα. Ενδεικτικά, οι ελληνικές μετοχές μέχρι στιγμής από την αρχή του έτους έχουν αποδόσεις 40%.

Έχοντας περάσει το κατόφλι του 2024, οι οιωνοί είναι καλύτεροι για το επενδυτικό περιβάλλον, αλλά σίγουρα δεν θα λείψουν οι προκλήσεις, και η μεταβλητότητα. Βλέπουμε να δημιουργούνται

ενδιαφέρουσες ευκαιρίες σε μετοχές και ομόλογα. Τα ομόλογα μπορεί να αποτελέσουν πιο ουσιαστικό μέρος των χαρτοφυλακίων, μετά από χρόνια υποαπόδοσης, καθώς οι επενδυτές μπορούν να αναμένουν καλύτερα έσοδα και συνολική απόδοση. Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στα ελληνικά assets τα οποία έχουν προσελκύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον και αναμένουμε να διατηρηθεί, καθώς το ελληνικό αφήγημα έχει χαρακτηριστικά που δύσκολα συναντώνται σε κάποια άλλη μεμονωμένη αγορά. Ενδεικτικά, το ιδιαίτερα ισχυρό μακροοικονομικό περιβάλλον με την ελληνική οικονομία να υπεραποδίδει σταθερά έναντι της Ευρωζώνης, τη βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών της χώρας αλλά και την επιστροφή της ελληνικής οικονομίας στην επενδυτική βαθμίδα.

Οι επενδυτές που έχουν διασπορά μεταξύ και εντός των περιουσιακών στοιχείων είναι ίσως σε καλύτερη θέση να επωφεληθούν από αυτό το νέο περιβάλλον. Σε επίπεδο μακροπρόθεσμης στρατηγικής, κλειδί για έναν επενδυτή είναι να μην προσπαθεί να προβλέψει τη σωστή στιγμή προκειμένου να τοποθετηθεί στην αγορά. Επενδυτικές τάσεις πάντα υπάρχουν, είναι όμως σημαντικό να μπορεί κανείς να δώσει προστιθέμενη αξία τόσο στον εντοπισμό των αναγκών του κάθε επενδυτή, όσο και στην επιλογή των καλύτερων προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, και σε αυτό το πλαίσιο τα εξειδικευμένα στελέχη της Optima bank μπορούν να βοηθήσουν.

Απόψεις - Γνώμες

Δρ. Ανδρέας Γ. Κουτούπης, CMIIA, CIA, CRMA, CICA, CCS, CCSA

Καθηγητής Λογιστικής και Ελεγκτικής
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Εσωτερικός Ελεγκτής, Ένα Επάγγελμα αδικημένο

Τα τελευταία χρόνια η χώρα μας προσπαθεί να ενισχύσει το θεσμικό της πλαίσιο τόσο όσον αφορά την Οργάνωση επαρκών Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου, όσο και στην λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου με διάφορους Νόμους και Κανονιστικές Διατάξεις για το Επάγγελμα του Εσωτερικού Ελεγκτή χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία δυστυχώς, καθώς η απάτη και διαφθορά παραμένει στην καθημερινότητα μας τόσο στον ιδιωτικό, όσο και στο δημόσιο τομέα (κυρίως). Θεωρητικά ένα από τα επαγγέλματα που κατεξοχήν συμβάλλουν στην ενίσχυση των επιχειρήσεων και οργανισμών ενάντια σε τέτοια φαινόμενα είναι αυτό του Εσωτερικού Ελεγκτή.

Η Ελληνική αγορά χαρακτηρίζεται ακόμη και σήμερα από έλλειψη κατάλληλα εξειδικευμένων στελεχών στον Εσωτερικό Έλεγχο με αποτέλεσμα να οδηγηθεί βίαια στον διορισμό – στις περισσότερες περιπτώσεις χωρίς εκπαίδευση-

συναφών ή μη συναφών επαγγελματιών ως Εσωτερικούς Ελεγκτές. Άλλωστε οι αμοιβές των υφιστάμενων στελεχών εσωτερικού ελέγχου θεωρούνται πολύ υψηλές για τα ελληνικά δεδομένα. Ειδικά στο Δημόσιο Τομέα την τελευταία τριετία ιδρύθηκαν πολλές επιχειρήσεις με μοναδική στόχευση τις συμβάσεις Εσωτερικού Ελέγχου του Δημοσίου Τομέα όπου δεν υπάρχει καθόλου ποιοτικός έλεγχος. Εκτιμάται αυτή τη στιγμή ότι οι απευθείας αναθέσεις που δίνονται σε όλους τους κλάδους του Δημοσίου για Υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου υπερβαίνουν τα δέκα εκατομμύρια ευρώ.

Η οργάνωση Μητρώου Εσωτερικών Ελεγκτών για τον Ιδιωτικό Τομέα από το Οικονομικό Επιμελητήριο στόχευσε εξ αρχής στη δημιουργία τέτοιων στελεχών μέσα από τη σχετική εκπαίδευση τους σε συνάρτηση με την απόκτηση σχετικής εμπειρίας και φαίνεται ότι στα επόμενα χρόνια θα υπάρξει σαφής βελτίωση στη δημιουργία τέτοιων στελεχών, καθώς οι μέχρι σήμερα φορείς που εκπροσωπούσαν το επάγγελμα – βλέπε Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών - περιόριζαν τον ρόλο τους σε συνέδρια – εκπαιδεύσεις και όχι στην προστασία του επαγγέλματος από εξωγενείς παράγοντες και αλλότρια, αλλά συγγενικά επαγγέλματα όπως αυτά του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή και Λογιστή.

Δυστυχώς η ανεπάρκεια αρκετών από τους εποπτικούς φορείς και των φορέων που εκπροσωπούν το επάγγελμα επέτρεψε στις εταιρείες, αλλά κυρίως στο Δημόσιο να 'χρίσουν' Εσωτερικούς Ελεγκτές υφιστάμενα στελέχη της οικονομικής ή άλλων διευθύνσεων, χωρίς αυτά να διαθέτουν πάντοτε τα κατάλληλα προσόντα.

Αρκεί ο ορισμός ενός στελέχους από τον επικεφαλής του φορέα ή της επιχείρησης με ένα σύντομη χρονικής διάρκειας σεμινάριο – πιστοποίηση για να χριστεί κάποιος-α Εσωτερικός Ελεγκτής. Οι ανωτέρω ανεπάρκειες δυστυχώς παρουσιάζουν το επάγγελμα σε αρκετές περιπτώσεις ως καθαρά κανονιστικό χωρίς προσθήκη αξίας πράγμα που είναι ακριβώς αντίθετο από αυτό που είναι στην πραγματικότητα.

Η θέση του Εσωτερικού Ελεγκτή είναι πολύ σημαντική σε κάθε οργανισμό, καθώς είναι εκείνος που επισκοπεί, αξιολογεί και συμβουλεύει ως προς το υφιστάμενο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, δηλαδή τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τα σημεία ελέγχου που έχουν εγκαθιδρύσει οι διοικήσεις των οργανισμών προκειμένου να επιτυγχάνουν τους στόχους τους με οικονομικότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα και να αντιμετωπίζουν επαρκώς και αποτελεσματικά τους κινδύνους που τις χαρακτηρίζουν. Κάθε οργανισμός έχει το δικό του σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Έτσι, για παράδειγμα διαφορετικές πολιτικές και διαδικασίες ακολουθούν οι τράπεζες από ότι οι βιομηχανικές επιχειρήσεις ή το Δημόσιο.

Οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου επισκοπούν, αξιολογούν και συμβουλεύουν την Διοίκηση της Επιχείρησης σε θέματα που αφορούν το υφιστάμενο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Επιχείρησης. Επίσης, είναι εκείνες οι οποίες θα επισημάνουν - προλάβουν τυχόν κινδύνους που απειλούν την καλή λειτουργία της Εταιρίας ή του οργανισμού και εκείνες οι οποίες θα συμβουλέψουν στο πως οι Κίνδυνοι που έχουν επισημανθεί, μπορούν να αντιμετωπισθούν. Οι Προτάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου κατευθύνονται προς την Διοίκηση της Εταιρίας, κυρίως σε μορφή γραπτών αναφορών – χωρίς να αποκλείεται η προφορική επικοινωνία, και αφού προηγουμένως έχουν συζητηθεί και συμφωνηθεί με τους ελεγχόμενους. Η Διοίκηση με την σειρά της αναλαμβάνει την υλοποίηση των προτάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και θέτει χρονικά όρια για την εφαρμογή τους.

Δυστυχώς στην Ελλάδα τόσο οι Νόμοι που αφορούν τις Ιδιωτικές επιχειρήσεις, όσο και αυτοί του Δημοσίου ΔΕΝ διασφαλίζουν σε καμία περίπτωση την Ανεξαρτησία του Εσωτερικού Ελεγκτή καθώς αυτός εκ του νόμου αναφέρεται και σε ελεγχόμενα μέρη που μπορούν να επηρεάσουν ανά πάσα ώρα και στιγμή τις αναφορές του καθώς επί της ουσίας οι Επιτροπές Ελέγχου στον Ιδιωτικό Τομέα δεν είναι ουσιαστικά θωρακισμένες, ενώ στο Δημόσιο καθυστερεί

χαρακτηριστικά η ίδρυση τους, ενώ όπου έχουν ιδρυθεί συνήθως δε λειτουργούν αποτελεσματικά.

Συμπερασματικά, ο Εσωτερικός Έλεγχος – ένα πραγματικά αδικημένο επάγγελμα για να ασκείται αποτελεσματικά θα πρέπει να στελεχώνεται από άτομα που θα κατέχουν τα απαραίτητα προσόντα και δεξιότητες οι οποίες δεν εξαντλούνται με την απόκτηση μιας από τις διαθέσιμες πιστοποιήσεις ή συμμετοχή σε Μητρώα. Ένας αποτελεσματικός εσωτερικός ελεγκτής θα πρέπει να είναι επικοινωνιακός, να μπορεί να αποτυπώνει τα γεγονότα αποτελεσματικά στις σχετικές εκθέσεις ελέγχου και να έχει την αίσθηση των κινδύνων που χαρακτηρίζουν την επιχείρηση και τους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης τους. Αντιλαμβάνεται εύκολα κάποιος ότι τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά δε διδάσκονται και δεν βρίσκονται εύκολα με τα γνωστά αρνητικά αποτελέσματα για την εικόνα του επαγγέλματος.

Απόψεις - Γνώμες

Σοφία Παπαδημητρίου (Dr. jur. München),
Δικηγόρος Αθηνών παρ' Αρείω Πάγω

Η νέα Οδηγία (ΕΕ) 2023/970 για τη μισθολογική διαφάνεια και τους μηχανισμούς επιβολής της

Ένα σημαντικό βήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη γεφύρωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Σημαντική νομοθετική πρωτοβουλία στην πολιτική ισότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σηματοδοτεί η πρόσφατη Οδηγία (ΕΕ) 2023/970 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2023 «για την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας, μέσω της μισθολογικής διαφάνειας και μηχανισμών επιβολής¹». Η νέα Οδηγία τέθηκε σε πλήρη ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 36), ήτοι την Τρίτη, 6 Ιουνίου 2023, υποχρεώνοντας

έκτοτε τα κράτη μέλη, όπως εκδώσουν και δημοσιεύσουν, έως τις 7 Ιουνίου 2026, τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωσή τους προς την ως άνω Οδηγία (άρθρο 34 παρ. 1), καθώς και να ενημερώνουν την Επιτροπή υποβάλλοντας σχετικές εκθέσεις και στοιχεία εντός των προβλεπόμενων χρονο-διαγραμμάτων (άρθρα 29 παρ. 4, 31 και 35 παρ. 1). Ως ημερομηνία επαναξιολόγησης της Οδηγίας ορίζεται η 7η Ιουνίου 2033, οπότε η Επιτροπή, υπό το πρίσμα των μέχρι τότε εξελίξεων, θα υποβάλει σχετική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, προτείνοντας, κατά περίπτωση, τυχόν νομοθετικές τροποποιήσεις που θεωρεί ως αναγκαίες (άρθρο 35 παρ. 2).

Η μισθολογική ισότητα μεταξύ των φύλων αποτελεί ρυθμιστική υποχρέωση (σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο) πρωτίστως όμως συνιστά ζήτημα δικαιοσύνης. Ειδικότερα όσον αφορά στο ενωσιακό δίκαιο, κατοχυρώνεται ρητά στο άρθρο 157 παρ. 1 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), σύμφωνα με το οποίο κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας. Περαιτέρω στο άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2006/54/ΕΚ «για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης»² απαγορεύονται τόσο οι άμεσες όσο και έμμεσες διακρίσεις λόγω φύλου όσον αφορά όλα τα στοιχεία και τους όρους αμοιβής. Στην πράξη, ωστόσο, διαπιστώνεται ότι το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων εξακολουθεί να υφίσταται με τους αριθμούς να «μιλούν» από μόνοι τους: Όπως επισημαίνεται στο προοίμιο της νέας Οδηγίας (ΕΕ) 2023/970, το μισθολογικό χάσμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθε στο 13% το 2020, με σημαντικές διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών μελών (αιτιολογική σκέψη 15). Ειδικότερα, όσον αφορά στην Ελλάδα, (μεσοσταθμικά) οι μηνιαίες αποδοχές των

1 ΕΕ L 132 της 17.05.2023, σ. 21

2 ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 23.

γυναικών αντιστοιχούσαν στο 86,7% το 2020 και στο 84,5% το 2021 του μισθού των ανδρών, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE, Index 2023³). Τα αίτια του μισθολογικού χάσματος είναι περισσότερα, με ιδιαίτερη έμφαση να αποδίδεται, σύμφωνα με τη νέα Οδηγία, στην έλλειψη μισθολογικής διαφάνειας, η οποία επιτρέπει μισθολογικές διακρίσεις και προκαταλήψεις λόγω φύλου να παραμένουν απαρατήρητες ή, όταν υπάρχουν σχετικές υπόνοιες, να είναι δύσκολο να αποδειχθούν⁴.

Όσον αφορά στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής, η Οδηγία (ΕΕ) 2023/970 εφαρμόζεται τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα και αφορά όλους τους εργαζόμενους με σύμβαση ή σχέση εργασίας, καθώς και τους αιτούντες απασχόληση (άρθρο 2).

Με το σκεπτικό αυτό, δύο είναι οι βασικοί πυλώνες της νέας Οδηγίας για την επίτευξη του στόχου της ίσης αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών: (Α) «ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» (Κεφάλαιο II, άρθρα 5 - 13) για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην πληροφόρηση τόσο των εργαζόμενων όσο και των αιτούντων εργασία, με θεσμοθέτηση αντίστοιχων υποχρεώσεων σε βάρος των εργοδοτών, (Β) «ΜΕΣΑ ΕΝΝΟΜΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ» (Κεφάλαιο III, άρθρα 14 - 26) για τη διευκόλυνση πρόσβασης των θιγόμενων προσώπων στη δικαιοσύνη, με ιδιαίτερως αξιοσημείωτες τις διατάξεις για τη μετακύλιση του βάρους της απόδειξης στον εργοδότη (άρθρο 18) και τις λοιπές αποδεικτικές διευκολύνσεις

3 Επίσης, βάσει πρόσφατης έρευνας του ΣΕΒ (Ιούλιος 2023) για τη θέση των γυναικών στις επιχειρήσεις στην Ελλάδα, το 51% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι δεν υπάρχει μισθολογική ισότητα μεταξύ των φύλων, με το ποσοστό των ανδρών που πιστεύουν ότι υπάρχει ισότητα να είναι διπλάσιο σε σχέση με το ποσοστό των γυναικών (58% έναντι 29%)!

4 Σημαντικές αιτίες των μισθολογικών ανισοτήτων αποτελούν, επίσης, τα έμφυλα στερεότυπα, η διαίωνηση της λεγόμενης «γυάλινης οροφής», η υπερεκπροσώπηση των γυναικών σε χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας, καθώς και η άνιση κατανομή των ευθυνών φροντίδας (αιτιολογική σκέψη 15).

υπέρ των εργαζομένων (άρθρα 19 και 20)⁵. Στο πλαίσιο και για τις ανάγκες του παρόντος, σταχυολογούμε τα βασικά μέτρα μισθολογικής διαφάνειας που προβλέπονται στο Κεφάλαιο II της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/970, ως ακολούθως:

- Οι αιτούντες εργασία: Έχουν το δικαίωμα ενημέρωσης από τον μελλοντικό εργοδότη (πριν από τη συνέντευξη) σχετικά με την αρχική αμοιβή της θέσης εργασίας ή το εύρος της και, κατά περίπτωση, σχετικά με τις διατάξεις της συλλογικής σύμβασης που εφαρμόζει ο εργοδότης σε σχέση με τη θέση. Οι εργοδότες δεν έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν στους αιτούντες ερωτήσεις ως προς το μισθολογικό ιστορικό τους. Οφείλουν μάλιστα να διασφαλίζουν ότι οι προκηρύξεις θέσεων εργασίας και οι τίτλοι εργασίας είναι ουδέτεροι ως προς το φύλο και ότι οι διαδικασίες πρόσληψης δεν εισάγουν διακρίσεις (άρθρο 5).

- Οι εργαζόμενοι: Έχουν το δικαίωμα να ζητούν (απευθείας ή μέσω των εκπροσώπων τους) πληροφορίες σχετικά τόσο με το ατομικό τους επίπεδο αμοιβής όσο και με το μέσο επίπεδο αμοιβής ανά φύλο, για κατηγορίες εργαζομένων που εκτελούν όμοια εργασία ή εργασία της αυτής αξίας (ατομικό δικαίωμα πληροφόρησης). Οι εργοδότες παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και, σε κάθε περίπτωση, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος (άρθρο 7).

5 Σύμφωνα με την Οδηγία, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν στους θιγόμενους εργαζόμενους εύκολα προσβάσιμες δικαστικές διαδικασίες για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους (άρθρο 14), καθώς και αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας, όπως δικαίωμα πλήρους αποζημίωσης (άρθρο 16), αξίωση για άρση της προσβολής (άρθρο 17), προθεσμία παραγραφής των σχετικών αξιώσεων των εργαζομένων όχι μικρότερη των τριών ετών (άρθρο 21), πρόστιμα και κυρώσεις σε βάρος των εργοδοτών σε περίπτωση μη συμμόρφωσης (άρθρο 23) κλπ. Εφόσον υπάρχει σχετική έγκριση, για λογαριασμό ή προς υποστήριξη εργαζομένου, ο οποίος έχει υποστεί δυσμενή διάκριση, μπορούν να ενεργούν ενώσεις, οργανισμοί, φορείς ισότητας, καθώς και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων ή άλλες νομικές οντότητες που έχουν έννομο συμφέρον να διασφαλίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών (άρθρο 15).

- Οι εργοδότες: Καθιστούν εύκολα προσβάσιμα στους εργαζομένους τα κριτήρια που χρησιμοποιούν για τον καθορισμό της αμοιβής, των επιπέδων αμοιβής και της μισθολογικής εξέλιξης. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά και ουδέτερα ως προς το φύλο (άρθρο 6). Επίσης, υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με το μισθολογικό χάσμα μεταξύ γυναικών και ανδρών εργαζομένων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 9, με τις διαφοροποιήσεις που προβλέπονται, ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων. Η υποβολή των στοιχείων γίνεται προς τον αρμόδιο Φορέα που θα ορίσει κάθε κράτος μέλος (άρθρο 29). Ενδεικτικά, οι εργοδότες με 250 ή περισσότερους εργαζομένους παρέχουν, έως τις 7 Ιουνίου 2027 και στη συνέχεια κάθε έτος, τις εν λόγω πληροφορίες σχετικά με το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Αντίστοιχη υποχρέωση (με κάποιες διαφορές όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα) προβλέπεται και για τους εργοδότες με 150 έως 249 εργαζομένους και για τους εργοδότες με 100 έως 149 εργαζομένους. Τα κράτη μέλη μπορούν, βάσει του εθνικού δικαίου, να απαιτούν από τους εργοδότες με λιγότερους από 100 εργαζομένους να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την αμοιβή.

- Οι εργοδότες σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των εργαζομένων τους: Προβαίνουν στη λεγόμενη «Κοινή αξιολόγηση αμοιβών» (άρθρο 10), προκειμένου να αρθούν (εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος) οι αδικαιολόγητες μισθολογικές διαφορές, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: (α) η υποβολή μισθολογικών στοιχείων καταδεικνύει διαφορά στο μέσο επίπεδο αμοιβής μεταξύ γυναικών και ανδρών εργαζομένων της τάξης τουλάχιστον του 5 % σε οποιαδήποτε κατηγορία εργαζομένων, (β) ο εργοδότης δεν έχει δικαιολογήσει αυτή τη διαφορά στο μέσο επίπεδο αμοιβής βάσει αντικειμενικών και ουδέτερων, ως προς το φύλο, κριτηρίων, (γ) ο εργοδότης δεν έχει διορθώσει αυτή την αδικαιολόγητη διαφορά στο μέσο επίπεδο αμοιβής, εντός έξι μηνών, από την ημερομηνία υποβολής των μισθολογικών στοιχείων. Στην ως άνω διαδικασία μπορεί να κληθεί να συμμετάσχει και η Επιθεώρηση Εργασίας ή ο Φορέας παρακολούθησης που θα ορίσει κάθε κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 29.

Η νέα Οδηγία υποχρεώνει τους εργοδότες να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις αμοιβές και να λαμβάνουν μέτρα, εάν το μισθολογικό

χάσμα μεταξύ των φύλων υπερβαίνει το 5%. Επιπλέον, προβλέπει δικονομικές διευκολύνσεις υπέρ των εργαζομένων αλλά την υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίσουν κανόνες για αποτρεπτικές κυρώσεις σε βάρος των εργοδοτών που παραβαίνουν τους κανόνες.

Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων δημιουργεί σύνθετες προκλήσεις με μακροπρόθεσμες συνέπειες, όπως το συνταξιοδοτικό χάσμα, την υπονόμευση της οικονομικής ανεξαρτησίας των γυναικών, καθώς και την αύξηση του κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού τους. Με άλλη διατύπωση, οι μισθολογικές ανισότητες μεταξύ ανδρών και γυναικών «κοστίζουν ακριβά». Ως εκ τούτου, η Οδηγία (ΕΕ) 2023/970 σηματοδοτεί ένα σημαντικό κεφάλαιο για τη μετάβαση σε μια νέα εποχή, η οποία θα χαρακτηρίζεται από τον απόλυτο σεβασμό και την έμπρακτη εφαρμογή των ευρωπαϊκών αρχών για ίσες ευκαιρίες και ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στους τομείς της απασχόλησης και της εργασίας.

Παγκόσμια Χρηματιστηριακή Ανασκόπηση

Ηλίας Ζαχαράκης

Διευθύνων Σύμβουλος FAST FINANCE ΑΕΠΕΥ

Η αγορά το τρίτο τρίμηνο μετά από ένα σημαντικό ράλι το προηγούμενο διάστημα έβγαλε διόρθωση. Η αγορά στο ξεκίνημα του τριμήνου βρέθηκε μέχρι τις 1105 μονάδες θυμίζοντας ότι είχε καταγράψει υψηλό στην ζώνη του 1350. Έκτοτε ξεκίνησε μία σημαντική ανοδική κίνηση έχοντας φέρει τον ΓΔ στις παρυφές του 1300 και έχοντας όλες τις πιθανότητες να οδηγηθεί και σε νέα υψηλά. Άλλωστε πιστεύουμε ότι διόρθωση που έβγαλε το ΧΑΑ είχε να κάνει περισσότερο με τα τραπεζικά πακέτα και όχι με κάτι άλλο. Τυχαία η αγορά την ίδια περίοδο που πουλήθηκε η ΑΛΓΑ και μετέπειτα η Εθνική έκανε και την κίνηση. Αν η αγορά δεν είχε βγάλει διόρθωση οι ξένοι θα ήταν αναγκασμένοι να μπουν σε υψηλότερες τιμές.

Η αφορμή της διόρθωσης ήταν ο πόλεμος και ο υψηλός πληθωρισμός. Παρόλα αυτά δεν έχουμε δει πόλεμο να επηρεάζει αρνητικά την αγορά παρά μόνο πολύ βραχυπρόθεσμα. Αντιθέτως συνήθως οι αγορές αμέσως μετά κάνουν και σοβαρή ανοδική κίνηση. Από την άλλη οι ομιλίες των κεντρικών τραπεζών έδωσαν την αίσθηση στην αγορά ότι πλέον τα επιτόκια κορύφωσαν και σχετικά σύντομα θα έχουμε μειώσεις επιτοκίων. Αυτός ήταν και ο λόγος που οι αγορές

έκαναν το ράλι στο τρέχον τρίμηνο. Φυσικά σε αυτό συνετέλεσε και το κλείσιμο βιβλίων των ξένων με τον συνήθη καλλωπισμό αποτιμήσεων. Το αν τώρα οι εξέλιξη της μείωσης επιτοκίων είναι τόσο γρήγορη όσο οι αγορές οραματίζονται θα φανεί στο μέλλον μιας και εμείς πιστεύουμε ότι αυτό θα καθυστερήσει αρκετά περισσότερο.

Το Ελληνικό χρηματιστήριο φέτος είναι πρωταθλητής σε αποδόσεις και μάλιστα με διαφορά μιας και ήδη τρέχει με 37% κέρδη με ένα τραπεζικό να αποδίδει 61% το 2023. Η Ελληνική οικονομία κινείται ετεροχρονισμένα από τους άλλους και έχει την πολυτέλεια να τρέχει με σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης ακόμα και με υψηλά επιτόκια. Όταν έχεις τις υπόλοιπες οικονομίες στο 0 και την Ελλάδα στο 2,5% και με προοπτικές να συνεχίσει και να αυξήσει ποσοστό τα επόμενα χρόνια τότε δικαιολογημένα η αγορά μας είναι ελκυστική τόσο για τους ξένους όσο και για τους Έλληνες επενδυτές. Μην ξεχνάμε πως οι οικονομία μας πέρασε μία 12ετή κρίση την στιγμή που οι υπόλοιποι έτρεχαν με σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Στο κομμάτι των μεταρρυθμίσεων τα πηγαίνουμε καλά οπότε πλέον ο προορισμός Ελλάδα φαίνεται να είναι της "μόδας» σε αρκετά ξένα κεφάλαια. Θυμίζουμε δε ότι πλέον έχουμε και την σφραγίδα της επενδυτικής βαθμίδας κάτι που επιτρέπει σε αρκετά funds μεσομακροπρόθεσμα να τοποθετηθούν. Αυτό δεν είναι της στιγμής αλλά έχει διάρκεια ετών Μην ξεχνάμε πως από την στιγμή που ο Ολι Ρεν είπε το αξέχαστο "kalo kouragio" η αγορά συνέχισε την πτώση της για αρκετά χρόνια. Το ίδιο θα συμβεί και τώρα αλλά από την αντίθετη κατεύθυνση.

Οι κλάδοι που πρωταγωνίστησαν και θα συνεχίσουν να πρωταγωνιστούν είναι αυτοί του τραπεζικού, της πληροφορικής, της βιομηχανίας και της ενέργειας. Είναι λογικό πως τα κοινοτικά κονδύλια που επενδύονται και θα επενδύσουν στην αγορά είναι τόσο σημαντικά που μπορούν να κάνουν την διαφορά. Από την άλλη έχουμε ακόμα ένα δεδομένο που στο μέλλον μπορεί να δώσει μεγαλύτερη ώθηση στο ΑΕΠ. Το κλειδί είναι ο τραπεζικός κλάδος που από εδώ και πέρα

θα αρχίσει να αυξάνει στροφές στον τραπεζικό δανεισμό κάτι που μεγάλο μέρος εταιριών και φυσικών προσώπων έχουν ξεχάσει πολλά χρόνια.

Για όλους τους παραπάνω λόγους είμαστε πολύ αισιόδοξοι για το 2024 πιστεύοντας ότι η αγορά μπορεί να κινηθεί με εξίσου σημαντικά κέρδη με το 2023. Άλλωστε και τεχνικά η διάσπαση των

920 μονάδων άνοιξε ανοδικά των δρόμο για πολύ υψηλότερα επίπεδα με τον ΓΔ λόγω του τραπεζικού κλάδου να μην έχει δοκιμάσει ακόμα κατοχύρωση του υψηλού του 2014. Σίγουρα οι ξένοι θα επηρεάζουν και την Ελλάδα παρόλα αυτά το ΧΑΑ μπορεί να είναι πιο αμυντικό στις πτώσεις και πιο επιθετικό στις ανόδους των αγορών.

Τα νέα των Μικρομετόχων

Νίκος Οικονομόπουλος

Επενδυτής, Επιχειρηματίας,
Αντιπρόεδρος του ΣΕΔ

Αγγελίνα Καραβά

Επενδυτής, Μέλος της Γραμματείας του ΣΕΔ

Το φάουλ για τους Έλληνες Επενδυτές στο placement της HelleniQ Energy-ΕΛΠΕ

Θα αναφερθούμε στην μετοχή των ΕΛΠΕ και σε ένα πρόσφατο συμβάν που απασχόλησε όλη την επενδυτική κοινότητα. Υπήρχε έντονη φημολογία τις τελευταίες δυο εβδομάδες για δημόσια προσφορά του 8%-10% του Μετοχικού Κεφαλαίου των ΕΛΠΕ από την πλευρά των δύο μετόχων, της Pan-European του ομίλου Λάτση και του ΤΑΙΠΕΔ.

Δεν υπήρξε καμία επίσημη ανακοίνωση μέχρι και τις 7/12 για την διάθεση, ούτε είχε ανακοινωθεί η μεθοδολογία του placement (ιδιωτική τοποθέτηση). Στις 7/12 αργά το απόγευμα βγήκε η επίσημη ανακοίνωση από την εταιρεία αναφέροντας ότι οι δύο μέτοχοι Λάτσης και ΤΑΙΠΕΔ θα προχωρήσουν σε ιδιωτική τοποθέτηση για το 10% του μετοχικού κεφαλαίου μέσω κατάρτισης επιταχυνόμενου βιβλίου προσφορών -accelerated bookbuild offering- όπου οι υπεύθυνοι θα μπορούσαν να το κλείσουν ανά πάσα στιγμή. Επίσης στην Ελλάδα θα μπορούσαν να συμμετάσχουν μόνο ειδικοί επενδυτές και

ιδιώτες μέτοχοι δεσμεύοντας τουλάχιστον 100 χιλιάδες ευρώ και πάνω. Οι Έλληνες Επενδυτές ενημερώθηκαν επίσημα για το Placement αφού ήδη είχε αρχίσει η διαδικασία και είχαν μαζευτεί οι προσφορές. Το αποτέλεσμα ήταν ότι όταν άνοιξε το βιβλίο προσφορών είχε ήδη καλυφθεί.

Τα ζητούμενα εδώ είναι τρία:

1) γιατί δεν ενημερώθηκε το Ελληνικό Επενδυτικό κοινό έγκαιρα και ενημερώθηκε αφού ήδη είχε ξεκινήσει η διαδικασία, αποκλείοντας έτσι με σιγουριά την συμμετοχή του (ακόμη και Ελλήνων Θεσμικών αλλά και Ελλήνων Ιδιωτών που θα είχαν την δυνατότητα δεσμευσης 100 χιλιάδων ευρώ)

2) γιατί δεν επέτρεψαν την συμμετοχή όλων των Ελλήνων Ιδιωτών Επενδυτών με την μορφή της Δημόσιας Προσφοράς, σύμφωνα με το προηγούμενο της Εθνικής Τράπεζας

3) γιατί το βιβλίο προσφορών ανακοινώθηκε ότι έκλεισε τόσο γρήγορα και μάλιστα βαφτίστηκε accelerated! λίγο μετά τις 17:20 ώρα Ελλάδος την

Πέμπτη, ενώ διαβάσαμε ότι υπήρξε παράταση μέχρι το βράδυ στις 21:00 ώρα Ελλάδος την ίδια ημέρα μετά από αίτημα ξένων θεσμικών, - χωρίς να ενημερωθεί η Ελληνική Επενδυτική Κοινότητα.

Η απάντηση σε όλα τα παραπάνω είναι ότι πιθανόν ήθελαν συμμετοχή μόνο ισχυρών ξένων χαρτοφυλακίων και wealth managers, με σκοπό να μην υπάρξουν πολλοί που θα λάβουν το μεγάλο discount και προχωρήσουν σε άμεσες πωλήσεις για να καρπωθούν την διαφορά από την τρέχουσα τιμή και ρίξουν την τιμή της μετοχής. Η πραγματικότητα βέβαια έδειξε ότι οι επιλεγμένοι επενδυτές διαγκωνίστηκαν ποιος θα πρωτοπουλήσει, γράφοντας ένα εύκολο κέρδος που τους προσφέρθηκε, γκρεμίζοντας την μετοχή των ΕΛΠΕ. Την επόμενη ημέρα 8/12 βγήκε η επίσημη ανακοίνωση για την διάθεση τελικά του 11% του μετοχικού κεφαλαίου ήτοι 33 εκατομμύρια μετοχές στην τιμή των 7 ευρώ με μεγάλη επιτυχία όπως δήλωσαν!

Ως επιτυχία όμως δεν μπορεί να οριστεί ο παραγκωνισμός των Ελλήνων Επενδυτών και η αδυναμία συμμετοχής τους. Την ημέρα εκείνη τελικά πέρασαν τα πακέτα των 33 εκατομμυρίων μετοχών από την αγορά, προκαλώντας πτώση 5,5% λόγω της κατοχύρωσης γρήγορων κερδών από τους προνομιούχους που πήραν μετοχές στο 7 και μάλιστα είχαν προτιμηθεί για να μην γίνει αυτό που είδαμε!

Ουσιαστικά, το ξαναγράφουμε, αυτοί που πήραν μετοχές στα 7 ευρώ είχαν ένα discount της τάξεως του 9,5% από την τελευταία τιμή κλεισίματος, έτσι το placement έγινε για αυτούς ένα εύκολο και γρήγορο κέρδος που άμεσα έσπευσαν να το βάλουν στην τσέπη.

Αξίζει να σημειώσουμε πέρα από όλα αυτά, ότι η μετοχή αναμένεται να δώσει 0,30 ευρώ μέρισμα με ημερομηνία αποκοπής την 10/1/2024. Επίσης αναμένεται να βγάλει ένα καλό δ' τρίμηνο παρά την πτώση της τιμής του πετρελαίου που θα δράσει αρνητικά στην αποτίμηση αποθεμάτων κάτι που είναι λογιστικό. Βέβαια τα αποτελέσματα δεν θα

είναι τόσο καλά όσο στο γ' τρίμηνο. Τα περιθώρια διύλισης μένουν πάντως σε υψηλά επίπεδα, λίγο χαμηλότερα από το γ' τρίμηνο προσφέροντας καλά περιθώρια κερδοφορίας. Στο δ' τρίμηνο το crack spread μεσαίων αποσταγμάτων επίσης κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα με το περιθώριο διύλισης σε βενζίνη να είναι πιο χαμηλό στο δ' τρίμηνο λόγω εποχικότητας. Άρα περιμένουμε η αγορά να προεξοφλήσει καλά αποτελέσματα και για το δ' τρίμηνο. Συνολικά αν εξαιρέσουμε την αποτίμηση αποθεμάτων και εστιάσουμε στα λειτουργικά αποτελέσματα, το 2023 είναι επίσης καλό σε σχέση με το 2022.

Επικαιρότητα

Γιώτα Σταθάκου

Οικονομολόγος – Σύμβουλος επιχειρήσεων, Msc
Επικεφαλής ομάδας Οικονομίας του Διεθνούς
Εμπορικού Επιμελητηρίου Ελλάδος
(ICC Women Hellas)
Editor in Chief του περιοδικού ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας για το 2024: Προβλέψεις, Ευκαιρίες και Προκλήσεις

Το 2023, παρά τις βαριές συνέπειες που επέφεραν οι καταστροφικές πυρκαγιές και πλημμύρες, σηματοδεύτηκε και από αρκετές θετικές εξελίξεις.

Σύμφωνα με το περιοδικό Economist, η Ελλάδα κατέγραψε τις καλύτερες οικονομικές επιδόσεις στην δύση του 2023. Αυτή η επαινετική αξιολόγηση βασίστηκε σε έναν σύνθετο δείκτη που λαμβάνει υπόψη του πέντε κριτήρια: τον πληθωρισμό, την αύξηση του μεριδίου στη συνολική κατανάλωση προϊόντων και υπηρεσιών με τιμές αύξησης άνω του 2%, τη μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), τη μεταβολή στην απασχόληση, καθώς και την εξέλιξη του γενικού δείκτη του χρηματιστηρίου.

Ποιες όμως είναι οι προβλέψεις, οι ευκαιρίες και οι προκλήσεις για το έτος που μόλις υποδεχθήκαμε?

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις για την ελληνική οικονομία το 2024 φαίνεται να είναι ευνοϊκές, καθώς ο ρυθμός αύξησης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος αναμένεται να είναι υψηλότερος (2.3% έναντι 1.3%) και ο πληθωρισμός χαμηλότερος (2.8% έναντι 3.5%) σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόλα αυτά, παραμένουν υψηλά τα επίπεδα ανεργίας (10.7%) και χρέους (151.9% του ΑΕΠ), καθώς και το έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο παραμένει υψηλό (-6.6% του ΑΕΠ το 2023).

Σε αντίθεση, η Ισπανία και η Πορτογαλία παρουσιάζουν σημαντικά πλεονάσματα. Η δυσκολία εξόδου από την παγίδα της φτηνής ανάπτυξης αντικατοπτρίζει την ανάγκη για αναβάθμιση του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, αν και εγκλωβισμένη σε δραστηριότητες χαμηλής παραγωγικότητας.

Ευκαιρίες

Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας έπειτα από 13 χρόνια, κατατάσσει τη χώρα σε υψηλό επίπεδο, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των επενδυτών και προσφέροντας μεγαλύτερη αίσθηση ασφάλειας.

Η διαμόρφωση πιο ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος και η εξωστρέφεια είναι δύο βήματα που μπορούν να αναβαθμίσουν ουσιαστικά την ελληνική οικονομία.

Διεθνή Επενδυτικά Σχήματα στρέφονται προς την Ελλάδα, επενδύοντας σε προηγμένες τεχνολογίες, καινοτόμες ιδέες, παραγωγή εναλλακτικών μορφών ενέργειας και τον τομέα του τουρισμού.

Οι πόροι από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA) στηρίζουν τις επενδύσεις αυτές, ενισχύοντας την τεχνολογική αναβάθμιση και την πράσινη μετάβαση. Η Ελλάδα έχει την

ευκαιρία να ενισχύσει τη θέση της ως τεχνολογικός κόμβος, να εξελίξει το ενεργειακό της ισοζύγιο και να γίνει ανταγωνιστική και εξωστρεφής.

Είναι τεράστια τα κονδύλια που υπάρχουν στον λογαριασμό της χώρας και αλίμονο αν δεν καταφέρουμε να απορροφήσουμε και το τελευταίο ευρώ που δικαιούμαστε.

Παράλληλα, η ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων εξαρτάται κυρίως από την αύξηση του μεγέθους τους. Η αύξηση των μεγεθών θα επιτρέψει την επίτευξη οικονομιών κλίμακας και, πάνω από όλα, θα ενισχύσει την ανθεκτικότητα των εγχώριων επιχειρήσεων στον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

Προκλήσεις

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ελληνική (και η ευρωπαϊκή) οικονομία τα τελευταία έτη είναι πολύπλοκες και περιλαμβάνουν γεωπολιτικές εξελίξεις, πληθωριστικές πιέσεις και επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, οι οποίες παραμένουν ενεργές και επίκαιρες.

Καταρχάς, ο πόλεμος στη Γάζα, παρά την προβλεπόμενη στρατιωτική αντίδραση της Χαμάς (7 Οκτωβρίου 2023), δεν φαίνεται να τερματιστεί σύντομα. Η ισοπέδωση της Λωρίδας της Γάζας δεν αναμένεται να επαναφέρει σταθερότητα στην περιοχή ή να διασφαλίσει την ασφάλεια του Ισραήλ. Επιπλέον, η Ευρώπη, λόγω εσωτερικών συγκρούσεων, φαίνεται ανίκανη να αναλάβει πρωτοβουλίες και περιορίζεται σε ρόλο παρατηρητή.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία θέτει υπό αμφισβήτηση την ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης, ενώ επισημαίνει την συνεχή απειλή της ρωσικής επιθετικότητας κατά της ειρήνης και της δημοκρατίας. Στην πρόσφατη σύνοδο κορυφής της ΕΕ, η Ουγγαρία απέρριψε την παροχή στρατιωτικής βοήθειας προς την Ουκρανία, ενώ η προσπάθεια του ουκρανού προέδρου στην Ουάσιγκτον να αποσπάσει την υποστήριξη των ΗΠΑ αντιμετωπίστηκε με αδιαφορία από τη ρεπουμπλικανική πλειοψηφία της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρά ταύτα, η ομόφωνη έγκριση των ηγετών

των 26 κρατών μελών για την έναρξη της διαδικασίας ένταξης της Ουκρανίας στην ΕΕ αποτελεί στρατηγική ήττα για τον Πούτιν και φέρνει πιο κοντά τη συζήτηση για τον τερματισμό του πολέμου, πιθανώς με εδαφικές απώλειες για την Ουκρανία, αλλά με εγγυήσεις ασφαλείας έναντι της Ρωσίας. Η ένταξη στην ΕΕ αντιπροσωπεύει μία από αυτές τις εγγυήσεις.

Η κρίσιμη μάχη για το μέλλον της Ευρώπης το 2024 θα είναι οι προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ, προγραμματισμένες για τις 5 Νοεμβρίου. Η οικονομική ευημερία της Δυτικής Ευρώπης μέχρι τώρα στηριζόταν στο ΝΑΤΟ και τις αμερικανικές αμυντικές δαπάνες. Η πιθανή εκλογική επιτυχία του Ντόναλντ Τραμπ τον Νοέμβριο υποδηλώνει ότι η υποστήριξη από τις ΗΠΑ δεν είναι αυτονόητη. Στο προσεχές μέλλον, η διασφάλιση της ειρήνης και το απροσπέλαστο των συνόρων των ευρωπαϊκών κρατών θα απαιτήσει θυσίες, ιδίως οικονομικές, από τους Ευρωπαίους. Όσο η επίτευξη της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ παραμένει απώτερος στόχος, η δημοκρατία στην Ευρώπη βρίσκεται σε κίνδυνο.

Συμπερασματικά, η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης («pro-market» όπως την χαρακτηρίζει ο Economist) θα κριθεί ανάλογα με το εάν συμβάλλει στην αναβάθμιση του μοντέλου ανάπτυξης της χώρας, ή εάν αντίθετα ευνοεί όσους αντλούν ισχύ και κέρδη από τη διατήρηση του παρωχημένου μοντέλου της φθηνής ανάπτυξης (που ήδη οδήγησε τη χώρα στην χρεωκοπία μια φορά πρόσφατα).

Η μεγάλη ανασφάλεια για την ελληνική οικονομία επικεντρώνεται στο ερώτημα εάν, σε ένα περιβάλλον χαοτικών και απρόβλεπτων εξελίξεων, καταφέρνει να ενισχύσει τη θέση της στον παγκόσμιο χάρτη ή αν παραμένει παγιδευμένη στη μέση της διεθνούς κατάταξης. Η απάντηση μάλλον θα μας στεναχωρήσει, καθώς φαίνεται η χώρα μας να αργεί πολύ να ανταγωνιστεί τις προηγμένες αγορές, ενώ ταυτόχρονα είναι «απαγορευτικά ακριβή» για να ανταγωνιστεί τις αναδυόμενες.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ